

दैनिक संध्या निःपक्ष समीक्षणाचे....निर्भीड दैनिक

संसदेत पप्पू यादव पुजाऱ्याच्या वेशात

नवी दिल्ली: दैनिक संध्या

विरोधी पक्षाच्या खासदारांनी शुक्रवारी संसद परिसरात राम मंदिराच्या देणगी चोरीवरून आंदोलन केले. खासदार पप्पू यादव पुजाऱ्याच्या वेशात दानपेटी घेऊन पोहोचले. ते मकर दरवाजाजवळ बसले. विरोधी पक्षाच्या खासदारांनी एकेक करून त्यांच्या दानपेटीत देणगी टाकली. लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनीही देणगी दिली. यासोबतच खासदार 'अमित शहा संसदेतून गायब का?' असे लिहिलेले बॅनर घेऊन पोहोचले होते. इकडे लोकसभा आणि राज्यसभेत सकाळी ११ वाजता कामकाज सुरू झाले. परंतु विरोधकांच्या गदारोळामुळे लोकसभा दुपारी १२ वाजेपर्यंत आणि राज्यसभा ३ ऑगस्टपर्यंत तहकूब करण्यात आली आहे. आज लोकसभेत जन्म-मृत्यू नोंदणी (सुधारणा) विधेयक, २०२६ मंजूर झाले. केंद्रीय मंत्री नित्यानंद राय यांनी याचा प्रस्ताव मांडला. तर सर्वोच्च न्यायालयात न्यायाधीशांची संख्या वाढवण्याशी संबंधित सुधारणा विधेयकावर चर्चा होऊ शकते.

भिवंडीत ४ मजली इमारत कोसळली

९ जणांचा मृत्यू : ४ ते ५ जण ढिगाऱ्याखाली अडकल्याची भीती; बचावकार्य सुरू

■ भिवंडी (दै. संध्या)

भिवंडीमध्ये गुरुवारी मध्यरात्री एक चार मजली इमारत कोसळल्याची भीषण दुर्घटना घडली आहे. या दुर्घटनेत आतापर्यंत ९ जणांचा मृत्यू झाला असून त्यांचे मृतदेह बाहेर काढण्यात आले आहेत. तर, ४ ते ५ जण अद्याप ढिगाऱ्याखाली अडकल्याची भीती व्यक्त केली जात आहे. घटनेची माहिती मिळताच एनडीआरएफ आणि पोलीस प्रशासनाने घटनास्थळी धाव घेत युद्धपातळीवर बचावकार्य सुरू केले आहे.

इमारत कोसळल्याची माहिती मिळताच अग्निशमन दल, पोलीस आणि एनडीआरएफच्या पथकाने घटनास्थळी धाव घेतली. मात्र, दुर्घटनाग्रस्त इमारतीपर्यंत यंत्रणा पोहोचण्यासाठी रस्ता नव्हता. त्यामुळे इमारतीच्या प्रवेशद्वाराजवळ

असलेली एक चालू जेसीबीच्या साहाय्याने तोडून बचाव पथकाने आत प्रवेश मिळवला. भिवंडीतील इमारत दुर्घटनेत झालेल्या जीवितहानीबद्दल मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी तीव्र दुःख व्यक्त करत मृतांना भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण केली. या प्रकरणात तात्काळ गुन्हा दाखल करून दोषींवर कठोर कारवाई करण्याचे आदेश महापालिका आयुक्तांना दिल्याची माहिती त्यांनी दिली. जखमींवर उपचार सुरू असून त्यांच्या प्रकृतीत लवकर सुधारणा द्यावी, अशी प्रार्थनाही मुख्यमंत्र्यांनी व्यक्त केली. भिवंडीतील इमारत कोसळल्याच्या भीषण दुर्घटनेनंतर राज्याचे मंत्री गिरीश महाजन यांनी घटनास्थळी भेट देऊन बचावकार्याचा आढावा घेतला. या इमारतीबाबत प्रशासनाने आधीच धोकादायक असल्याची

पूर्वकल्पना देत दोन वेळा नोटीस बजावली होती आणि येथील सर्व ३० कुटुंबांना सुरक्षितपणे बाहेर काढले होते; मात्र, दुर्दैवाने काही जण पुन्हा आत गेल्याने त्यांच्यावर काळाने घाला घातला, अशी माहिती महाजन यांनी दिली. अद्यापही ढिगाऱ्याखाली एनडीआरएफकडून शोधकार्य युद्धपातळीवर सुरू असून, दुर्घटनेमुळे शेजारील दुसरी इमारतही खचल्याचे निदर्शनास आल्याने प्रशासनाने तीदेखील तातडीने रिकामी केली आहे. दरम्यान, या दुर्घटनेतील मृतांच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत देण्याबाबत मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याशी चर्चा झाली असून, त्यांना शासनाकडून लवकरच मदत दिली जाईल, असे महत्त्वपूर्ण आश्वासन गिरीश महाजन यांनी दिले आहे.

बीडमध्ये मोठा मासा गळाला

लाच घेताना वन अधिकाऱ्याला बेड्या, प्रशासनात खळबळ

■ बीड (दै. संध्या)

मुंबईत लाच लुचपत प्रतिबंधक (ACB) विभागाने धाड टाकून महापालिकेतील एका सुपरवायजरला रंगेहात अटक केली होती. ४० हजारांची लाच स्वीकारताना ही कारवाई करण्यात आली होती. विशेष म्हणजे, गेल्या काही महिन्यात एसीबीच्या कारवाईचा धडाका पाहायला मिळत असून अनेक सरकारी नोकरदार लाच घेताना जाळ्यात अडकत आहेत. आता, बीड जिल्ह्यातही आज मोठी खळबळ उडवणारी कारवाई झाली आहे. उपमुख्यमंत्री तथा पालकमंत्री सुनेत्रा पवार यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या जिल्हा नियोजन समितीच्या बैठकीला उपस्थित राहिल्यानंतर, विभागीय वन अधिकाऱ्यास त्यांच्या घरी लाच घेताना रंगेहात अटक करण्यात आली. बीडमधील (Beed) या कारवाईने जिल्ह्याच्या प्रशासकीय वर्तुळात खळबळ उडाली आहे.

उपमुख्यमंत्री तथा बीडच्या पालकमंत्री सुनेत्रा पवार दोन दिवसीय बीड दौऱ्यावर असून आज त्यांनी प्रशासकीय अधिकाऱ्यासमवेत, जिल्हा नियोजन समितीची बैठक घेतली. यावेळी, जिल्हा

विकासाच्या दृष्टीने त्यांनी काही महत्वाच्या सूचनाही केल्या आहेत. विशेष म्हणजे, या बैठकीला उपस्थित राहिलेल्या अधिकाऱ्यास काही तासांतच लाच घेताना रंगेहात अटक करण्यात आली. श्रीनिवास लखमावाड असे लाचखोर अधिकाऱ्याचे नाव असून त्यांच्या राहत्या घरी ४५ लाख रुपयांची लाच स्वीकारताना लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने त्यास रंगेहात पकडले. या कारवाईमुळे जिल्ह्यातील प्रशासकीय वर्तुळात एकच खळबळ उडाली आहे. सुनेत्रा पवार यांच्यासमवेतची जिल्हा नियोजन समितीची बैठक संपल्यानंतर विभागीय वन अधिकारी श्रीनिवास लखमावार हे त्यांच्या निवासस्थानी परतले. याच ठिकाणी त्यांनी तब्बल ४५ लाख रुपयांची लाच स्वीकारल्याचा आरोप आहे. पूर्वनियोजित सापळा रचत लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाच्या पथकाने त्यांना लाच स्वीकारताना रंगेहात पकडले. कारवाईनंतर अधिकाऱ्यांमध्ये मोठी खळबळ उडाली असून, या प्रकरणी पुढील चौकशी सुरू आहे. या कारवाईमुळे जिल्ह्यातील प्रशासकीय यंत्रणेत भ्रष्टाचाराविरोधात मोठा संदेश गेल्याची चर्चा आहे.

नरेंद्र मोदी
प्रधानमंत्री

देवेंद्र फडणवीस
मुख्यमंत्री

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर शेतकरी कर्जमुक्ती योजना - २०२६

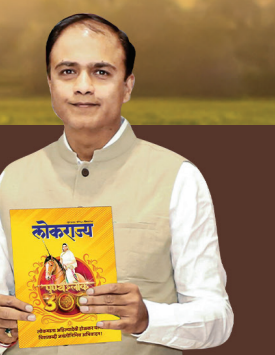
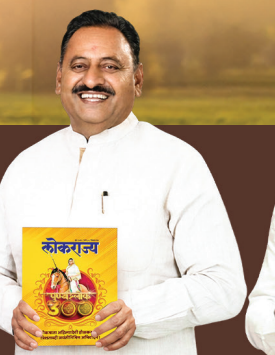
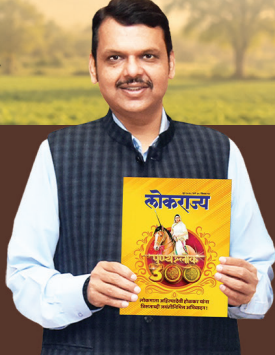
बळीराजाला कर्जमुक्तीचा आधार, आपले महाराष्ट्र सरकार !

● शेतकऱ्यांना २ लाख रुपयांपर्यंतची कर्जमुक्ती आणि प्रोत्साहनपर लाभ ●

▶ कर्जमुक्ती योजनेतील सुमारे १७ लाख पात्र शेतकऱ्यांची यादी जाहीर
▶ उर्वरित याद्या लवकरच जाहीर करणार

पात्र शेतकऱ्यांनी तातडीने 'आपले सरकार सेवा केंद्रात' जाऊन अॅग्रीस्टॅकवर नोंदणी व आधार प्रमाणीकरण करावे.

पात्र शेतकऱ्यांना अडचणी असल्यास जिल्हास्तरीय समितीकडे तक्रार करावी किंवा राज्यस्तरीय हेल्पलाईन नंबरवर कार्यालयीन वेळेत संपर्क साधावा.
हेल्पलाईन नंबर : ०२२-४९९५०८०२

support.pahsky@mahait.org
अधिक माहितीसाठी अधिकृत संकेतस्थळ:

देवेंद्र फडणवीस
मुख्यमंत्री

एकनाथ शिंदे
उपमुख्यमंत्री

सुनेत्रा अजित पवार
उपमुख्यमंत्री

बाबासाहेब पाटील
सहकार मंत्री

पंकज भोयर
सहकार राज्यमंत्री

सहकार, पणन व वस्तोद्योग विभाग, महाराष्ट्र शासन

संपादकीय

कायदा-सुव्यवस्थेची शेती नीट नांगरली, गुन्हेगारीचे तण उपटून फेकले, तरच जनतेच्या मनात विश्वास पिकवता येईल.

ज्या शेतात तण वाढते, तेथील पिकांची वाढ खुंटते. अशा वेळी शेतकऱ्याला तणकट उपटून फेकावे लागते. नागपुरातही सध्या गुन्हेगारीची तणकटे वाढू लागली आहेत. ती वेळीच उपटून टाकण्यासाठीच विश्वास नांगरे पाटील यांच्यासारख्या धडाडीच्या अधिकाऱ्याची पोलिस आयुक्तपदी नियुक्ती करण्यात आली. मात्र, त्यांना शहराचा पूर्ण अंदाज येण्यापूर्वीच गुन्हेगारांनी आपली डोकी वर काढण्यास सुरुवात केली आहे. शांत शहर, ही नागपूरची ओळख. मध्यरात्रीही

मुलीबाळी दुचाकीवरून निर्धास्त फिरताना दिसतात. त्यामागे असते सुरक्षिततेची भावना, जी पोलिस यंत्रणेवरील विश्वासातून निर्माण होते. अलीकडे मात्र किरकोळ कारणाहून गुन्हे घडू लागले आहेत. केवळ रागांना पाहिले म्हणून फुटाव्यात खून होतो. झोपमोड झाली म्हणून झोन चौकात एकाचा जीव घेतला जातो. अवघ्या दहा रुपयांसाठीही हत्या होते. या व्यक्तिगत कारणातून घडलेल्या घटना आहेत; पण अवघ्या शहराचे चित्त विचलित व्हावे, अशा काही घटना गेल्या आठ दिवसात घडल्या. गोरवाडा-पिठेसूर रस्त्यावर

मध्यरात्री एका टोळीने अक्षरशः धुमाकूळ घातला. रस्त्यावरून जाणाऱ्यांना चाकूचा धाक दाखवून लुटले. सायकलस्वार असो, रिक्षाचालक असो किंवा झोमॅटोचा डिलिव्हरी बॉय, कोणीही त्यांच्या तावडीतून सुटले नाही. केटरिंगची टीम घेऊन जाणाऱ्या एका ऑटोचालकाने पैसे देण्यास नकार दिला, तर नराधमांनी त्याच्या पोटात सपासप चाकू खुपसले. तो मृत्यूशी झुंज देत असतानाच त्याच्या खिशातील तीन हजार रुपयेही त्यांनी काढून घेतले. पोलिसांनी काही तासांत आरोपींना अटक केली, हे कौतुकास्पदच. पण त्याहीपेक्षा महत्त्वाचा प्रश्न

असा आहे की, शहराच्या रस्त्यावर कुणालाही लुटण्याची, चाकूने भोसकण्याची आणि कायदा हातात घेण्याची हिंमत या गुन्हेगारांत येते कुठून? हा प्रकार घडतो न घडतो तोच जयताळ्यात हातात लाठ्या, कोयते घेऊन आलेल्या टोळक्याने परिसरात दहशत माजवली. भेटेल त्याला मारहाण, शिवीकान करीत घराबाहेर उभ्या वाहनांची तोडफोड केली. सार्वजनिक मालमत्तेचे नुकसान केले. या विकृतीला बळ मिळते कुठून? नागपूर ही गुन्हेगार पिकविणारी सुपीक भूमी कधीच नव्हती. ही कायद्याचे रक्षण करणाऱ्या परंपरा जपणारी

भूमी आहे. भोसल्यांच्या काळातील कोतवाल व्यवस्था असो किंवा ब्रिटिशकालीन पोलिस यंत्रणा, गुन्हेगारांच्या मुसक्या आवळण्याची परंपरा या शहराने पाहिली आहे. नागपूरची लोकसंख्या अवघी एक लाख चाळीस हजार असताना शहरात सुमारे सातशे पोलिस होते, असा उल्लेख आढळतो. आज शहर कमालीचे विस्तारले आहे. मनुष्यबळाची कमतरता आहे, हे वास्तव नाकारता येत नाही. प्रत्येक ठिकाणी पोलिस पोहोचू शकत नाहीत, हेही खरे. पण त्यापेक्षा मोठा प्रश्न आहे, गुन्हेगारांच्या मनात कायद्याचा धाक उरला आहे का? विश्वास नांगरे पाटील हे धाडसी कारवायांसाठी ओळखले जाणारे अधिकारी आहेत. पुण्यात त्यांनी रेव्ह पार्टीचे जाळे उद्ध्वस्त केले. मुंबईवरील दहशतवादी हल्ल्यात त्यांनी शौर्य

गाजविले. राष्ट्रपती पदकाने त्यांचा गौरव झाला. ते प्रेरणादायी वक्ते, युवकांचे मार्गदर्शक आणि तंत्रस्नेही अधिकारी म्हणूनही परिचित आहेत. त्यामुळे नागपूरकरांच्या अपेक्षाही त्यांच्याकडून मोठ्या आहेत. पोलिस आणि नागरिक यांच्यातील संवाद वाढविण्यासाठी पोलिस आयुक्तांनी काही उपक्रम सुरू केले आहेत. त्याचे सकारात्मक परिणाम पुढे दिसतीलही. मात्र, सध्या नागपूर एका संवेदनशील वळणावर उभे आहे. हे शहर मेट्रो सिटी म्हणून विकसित होत आहे. शिक्षणाचे माहेरघर, आयटी आणि उद्योगांचे नवे केंद्र म्हणून त्याची ओळख निर्माण होत आहे. अशा शहरात गुन्हेगारीचे तण वाढले तर मन कुणाचे रमेल? ना उद्योजक येतील, ना गुंतवणूकदार. तेव्हा खाकीची जरब वाढवा, जनतेचा विश्वास जिंका!

गुरु वचन

आई-वडिलांना विसरू नका

खूप छान गोष्ट आहे. मुलगा आणि वडिलांच्या नात्याची. हळी आई-बाप मुलांना जड झाले आहेत. त्यांना वृद्धाश्रमात धाडले जात आहे. यावरच ही कथा आहे. एकदा एक वयोवृद्ध बाप आपल्या उच्च शिक्षित मुलासोबत घराच्या छतावरती बसला होता. तेथे एक कावळा आला. मुलाला बापाने विचारले, ते काय आहे? मुलगा म्हणाला कावळा. पुन्हा दुसऱ्यांदा बापाने विचारले, ते काय आहे? मुलाने पुन्हा उत्तर दिले कावळा. तिसऱ्यांदाही बापाने विचारले ते काय आहे? मुलाने जरासे दात-ओठ खात म्हटले, कावळा. मग ते दोघे घरात गेले. त्याला पुन्हा बापाने विचारले ते आता आले होते ते काय होते? मुलाचा संयम सुटला होता त्याने ओरडत सांगितले, समजत नाही का? कावळा..... कावळा... कावळा. पाचव्यांदा बापाने विचारले ते आपण पाहिले ते काय होते? म मुलगा आता मात्र जाम भडकला त्याने त्यांना सांगितले, का टाईमपास करताय? तुम्हाला कितीदा सांगितले तो कावळा होता म्हणून, तरी तुम्हाला समजत नाही का? का जाणून- बुजून त्रास देताय? मग त्या वयोवृद्ध बापाने त्या मुलाला घरातील एक डायरी आणायला सांगितली. त्याने ती आणली, त्यात हीच कथा लिहिली होती. परंतु, ती थोडी वेगळी होती. त्या बापाच्या जागी एक लहान मुलगा होता. त्याने बापाला एक-दोन नाही तर तब्बल २५ वेळा हाच प्रश्न केला होता, आणि तितक्याच वेळा त्याच्या वडिलांनी त्याच्या प्रश्नाला हसत हसत उत्तर दिले. त्यांना त्याच्या विचारण्याचा मुळीच राग येत नव्हता, उलट त्यांना त्या मुलाचा निरागस स्वभाव आणि त्याचे ते विचारणे आवडत होते. तो बाप त्या मुलाचाच होता जो त्याला केवळ पाच वेळा विचारल्यावर त्यांच्यावर खेकसला. फक्त फक्त हाच, की मुलासाठी बापाने केलेले कष्ट, त्यांनी सहन केलेल्या सर्व वेदना तो विसरला होता. उलट त्याने वडिलांना केवळ दुःखच दिले. लक्षात ठेवा. तुमच्या आई-वडिलांनी तुमच्यासाठी कितीतरी कष्ट केले आहेत आणि तुम्ही त्यांच्यासाठी केवळ दुःखच देत आहात? आई-वडिलांना विसरू नका. त्यांनी केलेल्या कष्टांना विसरू नका.

उपदेशकथा

अहंभाव

एके दिवशी भोजराजा आपल्या निवडक मित्रांना घेऊन क्रीडोद्यानाकडे निघाला. वाटेतही अर्थातच काव्यासंबंधीच्या चर्चा चाललेल्या होत्या. एवढ्यात रस्त्यात एक तपस्वी त्यांना सामोरा आला. भक्तीभावाने राजाने हात जोडले व तो म्हणाला, महाराज आपल्यासारख्या तपस्वीजनांचे दर्शन केवळ भाग्यवंतांनाच होतं. पण आपलं निवासस्थान कोणतं? भोजनाची आपण काय व्यवस्था करता? राजाच्या या प्रश्नावर तपस्याने सिंमित केले व म्हणाला, राजा, वन हेच माझं निवासस्थान, तिथं वृक्षांची सुमधुर फळं विनासायास मिळतात. जागोजागी नद्यांचे शीतल व मधुर पाणी असतं. सुंदर लतापल्लवांनी बनलेली सुकोमल शय्या असते. कोणत्याच गोष्टीची कोणाकडेच याचना करावी लागत नाही. राजा तपस्याचे ते अमृततुल्य बोल ऐकतच राहिला. तेव्हा राजा, आम्ही कोणाचीच कशासाठीही याचना करीत नाही आणि कोणाकडूनच काहीही घेत नाही. त्या तपस्याने शांतपणे सांगितले. ते ऐकून राजाने तर त्या तपस्याच्या चरणांवर लोटांगण घातले. महाराज, मी अनेकांना आश्रय देतो, अनेकांच्या इच्छा पूर्ण करतो. हा अहंकार माझ्या मनात मूळ धरण्यापूर्वीच तुम्ही खुटून टाकलात. तुमच्या या कृपेचं ऋण मला जन्मोजन्मी फेडता येणार नाही. राजा भक्तीभावाने त्यांच्या चरणांवर डोके ठेवून म्हणाला.

कथा उपदेश : अहंकाराचे ना गर्वाचे घर कधी ना कधी खाली होतेच. याकरीता अंगी नम्रता बाळगावी.

पंचांग

१ ऑगस्ट २०२६	२०:४५:०२
शनिवार	योग:शोभन २३:२२:१६
विक्रम संवत् - २०८२	करण:वणिज १०:५३:०५
आषाढ शके	करण:विष्टि २३:०७:३३
संवत् - १९४८	सूर्य:कर्क
संवत्सर - पराभवनाम	चंद्र:कुम्भ
अयन - दक्षिणयन	हिजरी सन् - १४४८
मास - आषाढ	मुस्लिम मास - सफर
ऋतु - सौर वर्षा	तारीख - १७
कृष्ण पक्ष	विशेष
तिथि:तृतीया २३:०७:३३	लोकमान्य बाळ गंगाधर
नक्षत्र:शतभिषा	टिळक पुण्यतिथी

गुन्हेगारी नांगरा, विश्वास पिकवा

दै. 'संध्या' धमाल सूडोकु क्र. १०२७

5			8		4	6	
		6		7			2
		8	7			9	3
6				5			
		2					5
7	1	5			4		
3		2	4			9	7
		9			2		8
	7	1			6		3

: सूडोकु :

खेळाचे नियम : प्रत्येक उभी लाइन, आडवी लाइन आणि ३-३ च्या वर्गात १ ते ९ पर्यंतची संख्या भरा. परंतु ही अट आहे की, नंबरची पुनरावृत्ति कोणत्याही उभ्या किंवा आडव्या लाइन आणि चौकानात आली नाही पाहिजे. प्रत्येक कोड्याचे केवळ एकच उत्तर आहे.या कोड्याला भरण्यासाठी आपण पेंसिलचा आणि खोड रबराचा उपयोग केला तर ते आपल्यासाठी अधिक सुविधा जनक होईल.

- उत्तर उद्याच्या अंकात

सूडोकु क्र. १०२६ चे उत्तर

5	1	3	7	8	2	6	9	4
4	6	9	3	5	2	7	8	1
7	9	2	4	8	9	5	1	3
8	2	4	6	9	7	3	1	5
6	7	5	3	1	9	4	2	8
3	8	2	4	1	7	9	6	5
9	4	3	5	6	1	2	7	8
2	4	5	1	7	9	4	3	8
1	3	7	8	2	4	5	6	9

इतिहासात आजचा दिवस

आंतरराष्ट्रीय

- ५२७ - जस्टीनियन पहिला बायझेन्टाईन सम्राटपदी.
- १४६१ - एडवर्ड चौथा इंग्लंडच्या राजेपदी. स्पेनमधून हकालपट्टी.
- १४९८ - क्रिस्टोफर कोलंबसने व्हेनेझुएलात पाउल ठेवले.
- १६६४ - सेंट गॉट्रुहार्डची लढाई - ऑट्टोमन साम्राज्याचा पराभव.

मृत्यू झाला.

- २००७ - कोईम्बतूर बॉम्बस्फोट प्रकरणी बाशासह ५९ जणांना दोषी ठरवण्यात आले.
- २००७ - उत्तरप्रदेशात नाव उलटल्याने २८ जण ठार झाले.

जन्म

- ई.स.पू. १० - क्लॉडियस, रोमन सम्राट.
- १२६ - पर्टिन्क्स, रोमन सम्राट.
- १३१३ - कोगोन, जपानी सम्राट.
- १३७७ - गो-कोमात्सु, जपानी सम्राट.
- १८५६ - जॉर्ज कुल्टहार्ड,

राष्ट्रीय

- २००६ - हरियाणात बस कालव्यात कोसळून ७ शाळकरी मुलांचा

ऑस्ट्रेलियन क्रिकेट खेळाडू.

- १८५७ - जॉन हॅरी, ऑस्ट्रेलियन क्रिकेट खेळाडू.
- १८६१ - सॅमी जोन्स, ऑस्ट्रेलियन क्रिकेट खेळाडू.
- १९०० - ओट्टो नॅथ्लिंग, ऑस्ट्रेलियन क्रिकेट खेळाडू.
- १९१० - मोहम्मद निसार, भारतीय क्रिकेट खेळाडू.
- १९२४ - फ्रँक वॉरेल, वेस्ट इंडीयन क्रिकेट खेळाडू.
- १९३५ - जॉफ पुलर, इंग्लिश क्रिकेट खेळाडू.

निधन

- ३७१ - संत सुसेवियस.
- ११३७ - लुई सहावा, फ्रांसचा राजा.
- १७१४ - रेन, इंग्लंडची राणी.

आजचे राशिभविष्य

मेष : शुभ रंग:जांभळा, शुभ दिशा:पश्चिम आपले कर्तृत्व आणि कुवत सिद्ध करण्याच्या संधी मिळतील.

वृषभ : शुभ रंग:काळा, शुभ दिशा :पश्चिम देवधर्म, पूजाअर्चा करण्यात वेळ कसा जाईल कळणार नाही. मानसिक समाधान मिळेल.

मिथुन : शुभ रंग:काळा, शुभ दिशा: दक्षिण कायदेशीर पुरावे असलेले कागदपत्र गहाळ होणार नाही याची काळजी घ्या.

कर्क : शुभ रंग:निळा, शुभ दिशा:दक्षिण घरातील सदस्यांपैकी एखाद्या व्यक्तीचा वाढदिवस थाटामाटात साजरा कराल. आरोग्य उत्तम राहील.

सिंह : शुभ रंग:भूरा, शुभ दिशा:उत्तर वडीलधारी मंडळीनी दिलेला सल्ला घेऊन कामात केलेले बदल अफलातून यश देतील.

कन्या : शुभ रंग:निळा, शुभ दिशा: उत्तर सामाजिकदृष्ट्या मोठे कार्यविश्व उभे करू शकाल. एखाद्या घरगुती कार्यक्रमाचे आयोजन कराल.

तुळ : शुभ रंग:पांढरा, शुभ दिशा:उत्तर व्यापारी व्यवहाराचा नेमका कल लक्षात घेऊन व्यवहाराची दिशा ठरविणे आवश्यक ठरेल.

वृश्चिक : शुभ रंग:काळा, शुभ दिशा: पश्चिम कामाच्या निमित्ताने केलेला प्रवास नफा देईल. आर्थिकदृष्ट्या होणाऱ्या वाटचाली वेगवान होतील.

धनु : शुभ रंग: जांभळा, शुभ दिशा : पश्चिम मनावर येणारी काही दडपणे दूर करण्यासाठी घरातील ज्येष्ठांचा सल्ला अवश्य घ्या.

मकर : शुभ रंग:निळा,शुभ दिशा: उत्तर नोकरदारांना विरछांडे बोलणे सहन करावे लागेल. वृद्धांनी आपले पथ्यपाणी व तब्येत सांभाळावी.

कुंभ : शुभ रंग: पांढरा, शुभ दिशा: दक्षिण बेकारांना कामधंदा मिळेल. अविवाहितांचे विवाहाचे प्रश्न सुटतील. आर्थिक प्रश्न सुटतील.

मीन : शुभ रंग : काळा,शुभ दिशा:पश्चिम थोरापोठ्यांच्या गाठीभेटीतून बौद्धिक चर्चेसवही सिद्ध करता येईल. बेकारांना कामधंदा मिळेल.

‘दै. संध्या’ जम्बो शब्दकोडे क्र. १०२७

१	२	३				४		५		६	७			८
९					१०		११		१२				१३	
१४				१५		१६		१७				१८		
			१९					२०		२१				
२२				२३	२४					२५			२६	
			२७	२८	२९			३०		३१	३२	३३		
			३४				३५			३६			३७	
३८	३९					४०		४१						
४२				४३	४४		४५				४६		४७	
			४८			४९				५०			५१	५२
		५३				५४		५५						
५६			५७		५८		५९				६०		६१	
६२		६३			६४		६५		६६		६७			
६८				६९			७०	७१				७२		७३
७४		७५			७६		७७	७८		७९				
		८०			८१		८२		८३					

आडवे शब्द

१. अननुभवी
५. देवापाशी मागितलेला निर्णय
६. पवित्र
९. एक सुगंधी वनस्पती
१०. जंगलातील प्राणी
१२. वारा
१३. वाईट असल्यास आयुष्य नासवणारी
१४. नासाडी, नाश
१५. हात
१६. चटकन
१८. शपथ
१९. भाज्या घालून केलेला भात
२०. सरसकट
२२. खानदान, कूल
२३. रमापती
२५. दारूचा प्रकार
२६. कपाळ
२७. कशा प्रकारचा?
२९. वर्ष
३१.गाडीचे छत
३३. सोन्याचा धागा
३४. सुंदर तरुणी
३५. डोळे
३६. असह्य वेदना
३८. लक्ष्मी
४२. पंचमहाभूतांपैकी अग्नीचे रूप
४३. टप्प्या टप्प्याने केलेला प्रवास
४६. आकर्षक
४८. मूळ अर्थ धनुष्य, उद्धट, दांडगा (ला.)
४९. यापेक्षा फळे चिरून खाणे चांगले!
५०. च्या बरोबर
५१. क्षण (हिंदी)
५३. भंगार (हिंदी)
५५. अस्सल मातीतले
५६. खुंट, आंचळ

आडवे शब्द

५७. घाबरट
५९. सुविधा
६०. हक्क सांगणारा, वैरी
६२. मध
६४. पांढुरका, कडक
६६. नासाडी, धूलधाण
६८. पत्र, टपाल
६९. गवताचे पान
७०. डोंगराचा सुळका, पोळीची किनार
७२. वाळवंटातून आलेला फुलांचा राजा
७४. स्तुती करणारा दरबारी
७५. स्वतःला
७६. रघुपती बरोबर घेतली जाणारी रामाची आणखी दोन नावे
८०. दाक्षिणात्यांच्या जेवणातील हा पदार्थ इतका मुख्य की त्याला ‘अन्न’ असेच संबोधतात
८१. मृत्यू नसलेला
८२. पकडण्याचे साधन- मासा किंवा काहीही!
८३. चांदोबाची खेळण्याची जागा
उभे शब्द
१. ‘फारच मोठे प्रास्ताविक’ याअर्थी प्रचलित म्हण
२. उत्तराधिकारी
३. रानरेडा
४. प्रतिष्ठा
५. गांधारीचे पुत्र
६. पोताला चांगला नसलेला पोळीला पर्याय
७. अरण्य
८. यंदा पावसाळ्यात अशा पावसाचा अभावच होता
१०. वरपांगी
११. एवढी तरी हवीच अशी हालचाल
१२. घागरा
१३. समस्या, पेच

विद्या

१७. सत्व
१८. दूध न देणारी गाय
१९. पुण्याचा रहिवासी
२१. घोडागाडी
२४. मत्स्य
२६. हिंदुस्तान
२८. चाणक्यनीती
३०. सोन्याचे नाणे
३२. उद्याच्या नंतरचा दिवस
३३. जय मिळवून देणारे
३७. विविध
३९. मस्ती, गर्व
४०. समय
४१. आजपर्यंत
४३अ. वजनाला भारी
४४. किंमत
४५. सैन्याचा दाणागोटा
४६. महात्मा गांधीजींचे नाव
४७. चषक
४८. फरशीनंतर असलेला लादीचा प्रकार
५०. सरळ मोठा वासा
५२. मनाची इच्छा
५३. टाळ्यांनी मिळालेली मोठी दाद
५४. विरोध, प्रतिबंध
५६. विषमच्या विरुद्ध
५८. भीती
६१. प्रमाणपत्र
६३. कधी रावाचा होतो, कधी याचा राव!
६५. पोस्ट ऑफीस (हिंदी)
६७. नट्यापट्टा
६९. पाचोळा
७१. खेळी
७३. पोशाखाची कळ
७४. नशीब, दैव
७५. अभिप्राय
७७. संताप
७८. अग्नी, ज्वाळा
७९. अंतःकरण

आडवे उत्तर १.नाशवंत	जम्बो शब्दकोडे क्र. १०२६ चे उत्तर	४६.येन ४७.राबता ४८.मनमुराद ५०.ताई ५२.दास	१९.दरा २०.पाचावर धारण बसणे २१.विष २२.पत्रकार परिषद २३.कविता २६.पळ २७.नामनिराळा २९.रस ३२.वदन ३४.जव ३५.अवयव ३६.नाचता येईना ३७.राख ३८.हड्डी ४१.पह्ला ४३.कान ४४. समुदाय ४५.तवंग ४८.म नोहारी ४९.रास ५०.ताजगी ५१.सरकार ५३.जंगल ५४.वनराज ५५.मस ५६.समरस ५८.रमणी ५९.बारका ६०.दवा ६२.तम ६३.करा ६४.पार
३.वसुंधरा ५.आडमिळकत ९.फासा १०.माकड १२.मळ १३.माननीय १६.गाळसाळ १८.यमसदनाला पाठविणे २४.राका २५.दानपत्र २७.नाविक दल २८.रमावर ३०.सुलका ३१.माता ३२.वण ३३.रसना ३४.जमा ३६.नाद ३७.राधा ३८.हवन ३९.राजीव लोचन ४०.खरडपट्टी ४२.परि ४३.कास ४५.तव	५३.जंगली जनावर ५५.महाशय ५७.नकार ५९.बासरी ६०.दम ६१.लगत ६३.करारमदार ६४.पारावार ६५.महाराज ६६.कारभार उभे उत्तर : १.नाममात्र २.वंदनीय ३.वसा ४.रमा ५.आड ६.मिसल ७.कमळ ८.तळ ११.कवठ १४.यम सदन १५.विनाकारण १६.गाणे १७.सामानसुमान		

थोडक्यात पण महत्वाचे

मडगाव कदंबा बसस्थानक

खड्डेमय; टोल शुल्काची वसुली,

मडगाव : दैनिक संध्या

दक्षिण गोव्यातील प्रमुख परिवहन केंद्र असलेल्या मडगाव कदंबा बसस्थानकाची दुरवस्था झाल्याने बसचालक आणि प्रवाशांना मोठ्या अडचणींना सामोरे जावे लागत आहे. स्थानकाच्या प्रवेशद्वारावरील खड्ड्यांमुळे बस चालविणे धोकादायक बनले आहे. पावसामुळे खड्ड्यांमध्ये पाणी साचत असल्याने त्यांचा अंदाज येत नाही. परिणामी बसचे नुकसान होत असल्याची तक्रार चालकांनी केली आहे. डिझेलच्या वाढत्या किमती, प्रवाशांची घटलेली संख्या आणि वाहनांच्या देखभाल खर्चामुळे बस व्यावसायिक अगोदरच आर्थिक अडचणीत आहेत. त्यातच रस्त्यांच्या दुरवस्थेमुळे दुरुस्तीचा अतिरिक्त खर्च वाढत आहे. स्थानकात पार्किंग व टोल शुल्क नियमितपणे आकारले जात असले तरी मूलभूत सुविधांचा अभाव असल्याची खंतही त्यांनी व्यक्त केली. बस चालकांच्या म्हणण्यानुसार, कदंबा बसस्थानकात पार्किंग आणि टोल शुल्काची नियमित वसुली केली जाते. मात्र, त्याच्या बदल्यात सुरक्षित रस्ते किंवा मूलभूत सुविधा उपलब्ध होत नाहीत. पावसाळ्यात खड्ड्यांमध्ये पाणी साचल्याने बसचे वारंवार नुकसान होत असून, त्याचा आर्थिक फटका वाहतूक व्यावसायिकांना सहन करावा लागत आहे. त्यामुळे खड्डे तातडीने बुजवून बसस्थानकातील रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याची मागणी चालकांनी केली आहे. खासगी पर्यटक बस आणि नियमित मार्गावरील बसच्या अव्यवस्थित पार्किंगमुळे स्थानक परिसरात वारंवार वाहतूक कोंडी होत असल्याचे चालकांचे म्हणणे आहे. मडगावप्रमाणेच काणकोण कदंबा बसस्थानकाचीही अवस्था दयनीय असून, दोन्ही ठिकाणी बस आत-बाहेर काढताना मोठी कसरत करावी लागत असल्याचे त्यांनी सांगितले. समस्या तातडीने सोडविली नाही तर आंदोलन छेडण्याचा इशाराही चालकांनी दिला आहे. दरम्यान, या प्रश्नाची दखल घेत सार्वजनिक बांधकाम मंत्री दिगंबर कामत यांनी जनता दरबारात सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या (रस्ते) अभियंत्यांना कदंब महामंडळाशी समन्वय साधून बसस्थानकातील खड्डे तातडीने बुजवण्याचे निर्देश दिले आहेत. कदंबा बसस्थानक कदंब महामंडळाच्या अखत्यारीत असल्याने दुरुस्तीची जबाबदारी महामंडळाची असून, हे काम त्वरित पूर्ण करण्याचे आदेश देण्यात आल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

दहा हजारांपेक्षा कमी

शुल्कात घरे नावावर होणार:

वास्को : दैनिक संध्या

नवेवाडे हाऊसिंग बोर्ड वसाहतीतील १२० घरे पंचायत मंत्री तथा दाबोळीचे आमदार माविन गुदिन्हो यांच्या पुढाकारामुळेच कुटुंबांच्या नावावर होत आहेत. गोवा गृहनिर्माण मंडळाच्या वसाहतीतील उर्वरीत ४२४ घरे पुढील चार महिन्यात नावावर होतील. याची कागदपत्रे देण्यासाठी गृहनिर्माण मंडळाच्या पर्वरी कार्यालयात जाण्याची गरज नाही. अधिकारी नवेवाडे येथे मंत्री गुदिन्हो यांच्या कार्यालयात येऊन सर्व सोपस्कार पूर्ण करतील. यासाठी लागणारे शुल्क १० हजारांहूपेक्षा कमी असेल, अशी घोषणा मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत यांनी केली. मुख्यमंत्री म्हणाले की, चाळीस वर्षांपूर्वी तत्कालीन सरकारने या कुटुंबीयांची तेथील घरे पाडून त्यांना नवेवाडे हाऊसिंग बोर्ड वसाहतीत ३०, ५०, ७० आणि १०० चौरस मीटरच्या घरांत स्थलांतरीत केले. यापैकी अनेकांनी गोवा गृहनिर्माण मंडळाला त्यावेळी सुमारे ५ हजारांचा महसूलही भरला. गेली अनेक वर्षे ही कुटुंबे मुरगाव पालिकेला घरपट्टी, वीज, पाणी बिल भरतात. गुदिन्हो यांनी ही घरे संबंधितांच्या नावावर ढावी यासाठी प्रयत्न केले.' चेअरमन जीत आरोलकर यांनी मंत्री गुदिन्हो यांनी घेतलेल्या पुढाकारामुळेच ही घरे लोकांच्या नावावर झाल्याचे सांगितले. उर्वरीत घरे येत्या काही महिन्यात संबंधितांच्या नावावर होतील असे सांगितले. मंत्री माविन गुदिन्हो म्हणाले की, 'ही घरे त्या त्या कुटूंबांच्या नावावर ढाावीत यासाठी बरीच वर्षे प्रयत्न केले. आज ती स्वप्नपूर्ती होत आहे. त्यासाठी मी मुख्यमंत्री सावंत आणि गृहनिर्माण मंडळाचे चेअरमन जीत आरोलकर यांचे आभारी आहे. भाजप सरकारने गरीब कुटुंबांच्या उत्थानासाठी योग्य पावले उचलली आहेत. घरे त्यांच्या नावावर होत असल्याची बाब आनंदाची आहे. दाबोळी मतदारसंघात अनेक प्रकल्पांमुळे मोठा विकास झाला आहे. भाजप सरकार आणि मुख्यमंत्र्यांच्या पाठिंब्यामुळेच हे शक्य झाले. काल, गुरुवारी नवेवाडे येथे आयोजित खास कार्यक्रमाला १२० कुटुंबीयांना मालकी पत्रे मुख्यमंत्र्यांच्या हस्ते देण्यात आली. यावेळी हाऊसिंग बोर्डाने गोमंतकीय कुटुंबे असून आम्ही कोणातच भेदभाव न करता त्यांची घरे नावावर करण्यासाठी पुढाकार घेतला आहे, असे मुख्यमंत्री म्हणाले. व्यासपीठावर मंत्री गुदिन्हो, गोवा गृहनिर्माण मंडळाचे चेअरमन तथा आमदार जीत आरोलकर, बोगमालाचे सरपंच संकल्प महाले, चिखलीचे सरपंच कमलाप्रसाद यादव, उपसरपंच ऐश्वर्या कोरगावकर, मुरगावचे मुख्याधिकाारी सिद्धीविनायक नाईक, मुरगावचे माजी नगरसेवक सुदेश भोसले उपस्थित होते. माझे घर योजनेंतर्गत १० हजार कुटूंबांची घरे नावावर करण्याची प्रमाणपत्रे तयार झाल्याची माहिती मुख्यमंत्र्यांनी दिली. मुख्यमंत्री म्हणाले की, 'विरोधकांनी माझे घर योजना आणि हाऊसिंग बोर्डातील कुटूंबांची घरे नावावर होत असताना खोटे आरोप करण्यास सुरुवात केली. मात्र आमच्या सरकारने भेदभाव न करता लोकहिताचे काम केले. विरोधक त्यांच्या सत्तेच्या कार्याकाळात काहीच करू शकले नाहीत. आता ते समाजात फूट पाडण्यासाठी धर्म, जातीबाबत विषय पुढे करून राजकारण करण्याचा प्रयत्न करीत आहेत. माविन यांनी दाबोळीत अभूतपूर्व विकास केला आहे. लोकांची घरे त्यांच्या नावावर ढावी यासाठी पुढाकार घेतला. त्यामुळे जनता त्यांच्याबरोबरच उभी राहिल.' मंत्री गुदिन्हो म्हणाले की, 'निवडणुका जवळ आल्या की अनेकजण दाबोळी विमानतळ बंद पडणार, अशा अफवा पसरवितात. त्या विषयात मी मुख्यमंत्र्यांसह केंद्रीय संरक्षणमंत्री राजनाथ सिंग यांच्याशी चर्चा केली आहे. हे विमानतळ कधीच बंद पडणार नाही, असे आश्वासन त्यांनी पूर्वीच दिले आहे. मोपा आणि दाबोळी दोन्ही विमानतळ कायमस्वरूपी चालतील.

बहिणीने प्रेमविवाह केला, भावाने

भाऊजीच्या डोक्यातच घातला दगड

जामनेर : दैनिक संध्या

बहिणीने प्रेमविवाह केल्याच्या रागातून मेहुण्याला जंगलात नेऊन त्याच्या डोक्यात दगड घालून जिवे मारण्याचा प्रयत्न केला. ही धक्कादायक घटना तोरनाळे (ता. जामनेर) शिवारात २७ जुलै रोजी सायंकाळी घडली. यात संशयिताला अन्वता (ता. सिल्लीड) येथून अटक करण्यात आली आहे. प्रशांत सुभाष चौधरी (२६, रा. सुभाषपुरा, फत्तेपूर ता. जामनेर)

याने वडगाव सडो येथील तरुणीशी प्रेमविवाह केला होता. या लग्नाला तरुणीचा भाऊ अभिषेक संतोष मोरे (वय १९) याचा विरोध होता. या लग्नाबद्दल अभिषेकच्या मनात प्रशांतबद्दल राग होता. २७ जुलै रोजी अभिषेकने प्रशांतला त्याच्याच दुचाकीवर बसवले आणि तोरनाल्याच्या जंगलात नेले तेथे दोघांमध्ये जोरदार वाद झाला. त्याचवेळी अभिषेकने प्रशांतच्या डोक्यात मोठा दगड घातला. प्रशांत रक्ताच्या थारोळ्यात पडल्यानंतर तो मृत झाल्याचे समजून अभिषेकने त्याच्या अंगावर झाडाच्या फांद्या आणि पालापाचोळा टाकला व त्याचीच दुचाकी घेऊन तेथून पळ काढला. गंभीर जखमी झालेल्या प्रशांतवर सध्या जळगावच्या शासकीय रुग्णालयात उपचार सुरू असून त्यांची प्रकृती चिंताजनक आहे. याप्रकरणी फत्तेपूर पोलिसांत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. हवालदार प्रवीण चौधरी, गनी तडवी, मुकेश पाटील आणि चेतन तांगडे यांच्या पथकाने अन्वी येथून संशयिताला ताब्यात घेतले.

महाराष्ट्रात पावसाचा धुमाकूळ

■ पुणे: (दै. संध्या)

महाराष्ट्रात पावसाने जोरदार हजेरी लावली असून अनेक भागांत मुसळधार पाऊस सुरू आहे. पुणे शहर आणि जिल्ह्यातही गुरुवारी रात्रीपासून संततधार पाऊस सुरू असल्याने धरणांच्यापाणीसाठ्यात झपाट्याने वाढ झाली आहे. खडकवासला धरण शंभर टक्के भरले असून युगलोट क्षेत्रात सुरू असलेल्या अतिवृष्टीमुळे शुक्रवारी (३१ जुलै) सकाळी धरणातून मुठा नदीपात्रात पाण्याचा विसर्ग मोठ्या प्रमाणात वाढविण्यात येणार आहे. याचबरोबर पानशेत धरणातूनही सांडव्यावरील विसर्ग

वाढविण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून नदीकाठच्या नागरिकांना सतर्कतेचा इशारा देण्यात आला आहे. शुक्रवारी सकाळी ६ वाजेपर्यंतच्या आकडेवारीनुसार खडकवासला धरणात १.९७ टीएमसी म्हणजेच १०० टक्के पाणीसाठा झाला आहे. धरणाच्या पाणलोट क्षेत्रात १७ मिमी पावसाची नोंद झाली असून धरणात २६३ एमसीएफटी येवा सुरू आहे. आतापर्यंत धरणाच्या सांडव्यावरून एकूण ४.०९ टीएमसी पाण्याचा विसर्ग करण्यात आला आहे. खडकवासला पाटबंधारे विभागाने दिलेल्या माहितीनुसार, धरणातील पाण्याची पातळी वेगाने वाढत असल्याने

आज (३१ जुलै) सकाळी १०.३० वाजता सांडव्यावरील विसर्ग ७,९२५ क्युसेक्सने वाढवून एकूण १६,२४७ क्युसेक्स करण्यात येणार आहे. पावसाच्या प्रमाणानुसार आणि धरणात येणाऱ्या पाण्याच्या आवकानुसार हा विसर्ग पुन्हा कमी किंवा वाढविण्याची शक्यता असल्याचेही विभागाने स्पष्ट केले आहे. दरम्यान, पानशेत धरणातही पाणीसाठा झपाट्याने वाढत असून सकाळी ६ वाजेपर्यंत धरणात १०.४७ टीएमसी म्हणजे ९८.३८ टक्के पाणीसाठा झाला आहे. धरणाच्या परिसरात २६ मिमी पावसाची नोंद झाली असून धरणात २०० एमसीएफटी पाण्याची आवक सुरू आहे. जलविद्युत गृहातून ६०० क्युसेक्स

विसर्ग सुरू असून सकाळी १० वाजता सांडव्यावरील ३,१९६ क्युसेक्स विसर्ग वाढवून ४,९७५ क्युसेक्स करण्यात येणार असल्याची सूचना प्रशासनाने दिली आहे. वारसागव धरणात १२.२१ टीएमसी म्हणजे ९५.२८ टक्के पाणीसाठा असून धरणात २५८ एमसीएफटी येवा सुरू आहे. तर टेमघर धरणात ३.०९ टीएमसी म्हणजे ८३.३६ टक्के पाणीसाठा झाला असून ६२ एमसीएफटी पाण्याची आवक सुरू आहे. खडकवासला धरण समूहातील चारही धरणांमध्ये मिळून २७.७६ टीएमसी म्हणजेच ९५.२२ टक्के पाणीसाठा झाला आहे. गेल्या वर्षी याच दिवशी हा साठा

२५.४८ टीएमसी (८७.४१ टक्के) इतका होता. सध्या चारही धरणांमध्ये मिळून ७८३ एमसीएफटी पाण्याची आवक सुरू असल्याने धरणांतील पाणीसाठ्यात आणखी वाढ होण्याची शक्यता आहे. दरम्यान, प्रशासनाने मुठा नदीकाठच्या नागरिकांना विशेष सतर्कतेचा इशारा दिला आहे. नदीपात्रात उतरू नये, नदीकाठावरील पंप, शेतीची अवजारे, जनावरे तसेच इतर साहित्य तातडीने सुरक्षित ठिकाणी हलवावे, तसेच सखल भागातील नागरिकांनी प्रशासनाच्या सूचनांचे पालन करून आवश्यक ती खबरदारी घ्यावी, असे आवाहन खडकवासला पाटबंधारे विभागाने केले आहे.

हंगामा ओटीटीने सादर केली ‘सर्व्हिस गर्ल’: एआयच्या गैरवापराचा धक्कादायक चेहरा

उघड करणारी थरारक क्राईम ड्रामा मालिका

■ मुंबई (दै. संध्या)

हंगामा ओटीटी ने नुकतीच आपली नवीन ओरिजिनल मालिका ‘सर्व्हिस गर्ल’ प्रदर्शित केली आहे. ही एक थरारक क्राईम ड्रामा मालिका असून, यात एआयच्या मदतीने तयार केले जाणारे डीपफेक व्हिडिओ आणि ऑनलाइन ओळखीच्या चोरीमुळे होणारे गंभीर परिणाम दाखवण्यात आले आहेत. डिजिटल युगातील वाढत्या सायबर धोक्यांवर प्रकाश टाकणारी ही मालिका दाखवते की एआयचा चुकीचा वापर केल्यास एखाद्या व्यक्तीचे आयुष्य, प्रतिष्ठा आणि नातेसंबंधांवर किती मोठा परिणाम होऊ शकतो. दिव्या ही या कथेची मुख्य व्यक्तिरेखा आहे. ती एका छोट्या शहरात राहणारी तरुणी आहे, जिथे आजही अनेक लोकांचे विचार पारंपरिक आहेत. तिच्या चेहऱ्याचा वापर करून तयार करण्यात आलेला एक अश्लील एआय डीपफेक व्हिडिओ व्हायरल होतो आणि तिचे संपूर्ण आयुष्य बदलून जाते. एका रात्रीत तिचे लग्न, तिची प्रतिष्ठा आणि जवळच्या लोकांचा विश्वास ती गमावते. सायबर गुन्हाची शिकार होण्यासोबतच तिला समाजाच्या चुकीच्या

निर्णयांचीही सामना करावा लागतो. लाज आणि समाजाच्या दबावाला बळी न पडता, दिव्या त्या खोट्या व्हिडिओमागचे सत्य शोधण्याचा निर्धार करते. तपास करताना तिला एक मोठे सायबर गुन्हेगारी जाळे सापडते, जे बनावट ओळखींचा वापर करून महिलांचे शोषण करते आणि त्यांच्याकडून पैसे उकळते. स्वतःवरील आरोप दूर करण्यासाठी सुरू केलेला तिचा संघर्ष पुढे डिजिटल अन्यायाचाचे वास्तव जगासमोर आणण्याच्या लढाईत बदलतो. ही मालिका दाखवते की एआय तंत्रज्ञान खूप उपयुक्त असले तरी, त्याचा गैरवापर झाल्यास तेच तंत्रज्ञान एखाद्याचे आयुष्य उद्ध्वस्त करू शकते. कथेतील आणखी एक महत्त्वाची

व्यक्तिरेखा म्हणजे कंगना. ही भूमिका मल्लोबिका बॅनर्जीने साकारली आहे. कंगना ही एक धाडसी आणि महत्त्वाकांक्षी मॉडेल असून तिचे अभिनेत्री बनण्याचे स्वप्न आहे. निर्भय आणि जिद्दी असलेली कंगना मुंबईत दिव्याला भेटते आणि तिचे आयुष्य उद्ध्वस्त करण्याचा सायबर गुन्हेगारी जाळ्याचा पर्दाफाश करण्यासाठी मनबूत साथ देते. तपास पुढे जात असताना, कंगनाचे धैर्य आणि जिद्द सत्य समोर आणण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावतात. आपल्या भूमिकेबद्दल बोलताना मल्लोबिका बॅनर्जी अन्यायाविरुद्ध आवाज उठवणारी मुलगी आहे. तिचे अभिनेत्री म्हणून मोठे यश मिळवण्याचे स्वप्न आहे. पण दिव्याची भेट झाल्यानंतर तिच्या आयुष्याला एक नवीन दिशा मिळते. सायबर गुन्हामागील सत्य बाहेर आणण्यासाठी ती दिव्याला मदत करण्याचा निर्धार करते. ‘सर्व्हिस गर्ल’ या मालिकेतील मला सर्वात आवडणारी गोष्ट म्हणजे, यात इंटरनेटची अशी लपलेली बाजू दाखवण्यात आली आहे जी खऱ्या आयुष्यातही अस्तित्वात आहे.

एचडीएफसी बँकेच्या सीएसआरचे अस्तित्व

पोहोचले १०.७७ कोटी लोकांपर्यंत

■ मुंबई (दै. संध्या)

एचडीएफसी बँक या भारतातील खाजगी क्षेत्रातील सर्वात मोठ्या बँकेच्या सीएसआर उपक्रमांमुळे १०.७७ कोटी लोकांवर परिणाम झाला आहे. परिवर्तन हा त्यांचा सीएसआर उपक्रमांचा ब्रॅन्ड असून हा ब्रॅन्ड आता भारतातील २८ राज्ये आणि ८ केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये पोहोचला आहे. बँक सध्या एनजीओ पार्टनर्स, स्थानिक प्रशासन आणि सामाजिक संस्था बरोबर काम करून स्थानिक स्तरावरील गरजेच्या, दीर्घकालीन शाश्वत परिणाम घडवण्यासाठी योग्य पध्दतीने सहकार्य करत आहे. बँके तर्फे ही घोषणा करण्यात आली की त्यांच्या कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी (सीएसआर) उपक्रमा अंतर्गत त्यांनी आर्थिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये रु १,३१६.१८ कोटी रुपये एकत्रित वार्षिक अहवालात त्यांनी केली आहे. गेल्या वर्षाच्या तुलनेत ही वाढ २४८ कोटींची

असून सर्वसमावेशक सीएसआर मधील गुंतवणूक त्यांच्या परिवर्तन या कार्यक्रमाच्या सुरुवातीपासून त्यांनी अंदाजे ७,४९२ कोटी रुपयांची आहे. बँकेच्या होलिस्टिक रुल डेव्हलपमेंट प्रोग्राम (एचआरडीपी) ची प्रगती होऊन वर्षभरामुर्खी १०,४३० गावां वरून देशातील ११००० गावांमध्ये पोहोच गेली आहे. जल-व्यवस्थापन, कृषी, उपजीविका, शिक्षण, आरोग्यसेवा, स्वच्छता आणि सामुदायिक पायाभूत सुविधा यांचा समावेश असलेल्या एकात्मिक दृष्टिकोनाद्वारे, हा कार्यक्रम ग्रामीण भागांना अधिक बळकट आहे. बँके तर्फे ही घोषणा करण्यात आली की त्यांच्या कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी (सीएसआर) उपक्रमा अंतर्गत त्यांनी आर्थिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये रु १,३१६.१८ कोटी रुपये एकत्रित वार्षिक अहवालात त्यांनी केली आहे. गेल्या वर्षाच्या तुलनेत ही वाढ २४८ कोटींची

ग्रामपंचायत पिलाणवाडी, ता. दौंड, जि.पुणे

B1 पेपर नोटीस क्रमांक-१ सन २०२६/२७

ग्रामपंचायत पिलाणवाडी, ता. दौंड, जि पुणे यांचेकडून खालील नमूद केलेल्या कामांची निविदा B-1 निविदा पद्धतीने (दोन सीलबंद लिफाफा पद्धतीने जिल्हा परिषद कडील योग्य त्या वर्गीतील नोंदणीकृत ठेकेदारांकडून मागविण्यात येत आहेत. कोऱ्या निवेदेचा नमुना ग्रामपंचायत पिलाणवाडी ता. दौंड जि.पुणे यांच्याकडून दिनांक ३१/०७/२०२६ ते दिनांक ०७/०८/२०२६ या कालावधीत कामकाजाच्या दिवशी सकाळी १० ते सायंकाळी ०६ वाजेपर्यंत देण्यात येतील व दिनांक ३१/०७/२०२६ ते दिनांक ०७/०८/२०२६ रोजी सकाळी १० ते सायंकाळी ६ वाजेपर्यंत पोस्टाने समक्ष ग्रामपंचायत मध्ये स्वीकारले जातील. सदर सीलबंद निविदा मासिक सभे दिवशी / ग्रामपंचायत सोई नुसार उघडण्यात येतील.

अ. क्र.	कामाचे नाव	अंदाजपत्रकीय रक्कम	निविदा विक्री करण्याचा कालावधी	निविदा विक्री की	इसारा रक्कम
१	पिलाणवाडी ग्रामपंचायत कार्यालय येथे फर्निचर करणे.	२९९९९१/-	दिनांक ३१/०७/२०२६ ते दिनांक ०७/०८/२०२६	२३६/-	३०००/-
२	पिलाणवाडी ग्रामपंचायत कार्यालय येथे सुधारणा (फर्निचर) करणे.	४९९९९३/-	०७/०८/२०२६	५६०/-	५०००/-

निविदेच्या अटी व शर्ती खालीलप्रमाणे : १) कोणतीही निविदा स्वीकारणे अथवा नाकारणे चा अधिकार ग्रामपंचायतीने राखून ठेवला आहे. २) कोऱ्या निविदा फी ग्रामपंचायत पिलाणवाडी ग्रामनिधी खाते पुणे जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक शाखा राहु खाते क्र. ०५२००२५०००००१४१ वर भरल्याची पावती/चलन दिल्या नंतर उपलब्ध होतील. ३) या पूर्वी केलेल्या कामांचे काम पूर्णत्वाचे दाखले जोडावेत. ४) इसारा रक्कम ग्रामपंचायत पिलाणवाडी ग्रामनिधी खाते पुणे जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक शाखा राहु खाते क्र. ०५२००२५०००००१४१ च्या खाती भरल्याची पावती जोडण्यात यावी किंवा ग्रामपंचायत नावे धनादेश / डी.डी. जोडण्यात यावा. तसे न केल्यास आपल्या निविदेचा विचार केला जाणार नाही. ५) आपण तांत्रिक लिफाफा व आर्थिक लिफाफा वेगवेगळा सादर करणे आवश्यक आहे. तांत्रिक लिफाफा प्रथम उघडण्यात येईल आपण सर्व नियमास पात्र झाल्या नंतर आर्थिक लिफाफा उघडण्यात येईल. सदर निविदा बाबत कोणताही वाद उत्पन्न झाल्यास निविदा रद्द करणेचा, कोणतीही निविदा स्विकारणेचा अथवा नाकारणेचा सर्व अधिकार ग्रामपंचायत पिलाणवाडी यांनी राखून ठेवला आहे.

ग्रामपंचायत अधिकारी सरपंच ग्रामपंचायत पिलाणवाडी ता. दौंड जि. पुणे

पुण्यात

धोक्याची घंटा!

■ पुणे (दै. संध्या)

गेल्या दोन दिवसांपासून सुरू असलेल्या मुसळधार पावसामुळे धरणातून मुठा नदीत मोठा विसर्ग सुरू केल्याने एकतानगर परिसरात निर्माण झालेल्या पूरस्थितीच्या नात्या भूमीवर पुणे महापालिकेने तातडीने बचावकार्य राबविले. जलपूजन, शारदा, द्वारका आणि आनंद पार्क या सोसायट्यांमधील सुमारे ४० कुटुंबांतील सुमारे १०० नागरिकांना सुरक्षितस्थळी स्थलांतरित करण्यात आले. या नागरिकांची जवळच्या बॅंडमिंटन हॉलमधील निवारा केंद्रात तात्पुरती व्यवस्था करण्यात आली आहे.

		
महाराष्ट्र शासन आदिवासी विकास विभाग आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे http://trti.maharashtra.gov.in		
आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (TRTI), पुणे, यांचेमार्फत १० आदिवासी क्रांतिकारकांच्या जीवनावर आधारित लघुपट निर्मिती करण्यासाठी संस्थेची निवड करणेबाबत....		
अनुसूचित उमगातीतील क्रांतिकारकांच्या जीवनावर आधारित लघुपट निर्मिती करून आदिवासी स्वातंत्र्यसैनिकांचे अलौकिक कार्य नव्या पिढीसमोर आणणे, त्यांच्या संघर्षाचा इतिहास डिजिटल स्वरूपात जनत करणे, सांस्कृतिक वारसा वृद्धिंगत करणे आणि त्यांच्या बलिदानाचा योग्य समान करणे करिता अनुभवी सेवापुरवठादार संस्थेची निवड इ-निविदा प्रक्रियेद्वारे करण्यात येणार आहे.		
त्यानुसार निविदासंघ, सेवापुरवठादार संस्थेची अर्हता व पात्रताबाबतचे निष्प ३. व तत्सम महितीकरीता अधिकृत संकेतस्थळ https://mahatenders.gov.in ला भेट द्यावी. अर्हता प्राप्त सेवापुरवठादार संस्थानी आपले प्रस्ताव ऑनलाईन सादर करावेत.		
अधिक माहितीकरीता या कार्यालयाचे अधिकृत संकेतस्थळ http://trti.maharashtra.gov.in ला भेट द्यावी.		
अर्हतेनुसार पात्र सेवापुरवठादार संस्थेचे निवड करण्याचे अंतिम अधिकार आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांचेकडे राहतील. निविदा सादर करण्याची अंतिम मुदत दिनांक १७/०८/२६ रोजी वेळ १७.०० वाजेपर्यंत राहिल.		
सही/- (निलेश सागर, भा.प्र.से) आयुक्त आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे		
विमाका-पुणे-जाहि-१०४-२०२५-२६		

थोडक्यात पण महत्वाचे

घरफोडीसाठी वाहनचोरी करणाऱ्या सराईत

गुन्हेगारांना चिखली पोलीसांकडून अटक

पिंपरी : दैनिक संध्या

घरफोडी करण्यासाठी वाहनांची चोरी करणाऱ्या दोन सराईत गुन्हेगारांना चिखली पोलीसांच्या डी.बी. पथकाने अटक करून वाहनचोरीचे पाच गुन्हे उघडकीस आणले आहेत. आरोपींकडून चार मोटारसायकली आणि एक ऑटो रिक्षा असा एकूण २ लाख ९ हजार रुपयांचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला आहे. चिखली पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत वाढत्या वाहनचोरीच्या घटनांच्या पार्श्वभूमीवर डी.बी. पथकाने विशेष तपास मोहीम हाती घेतली होती. तपासादरम्यान पोलीसांनी सुमारे १५० हून अधिक सीसीटीव्ही फुटेजची पडताळणी केली. तसेच बातमीदाराकडून मिळालेल्या गोपनीय माहितीच्या आधारे राज संतोष बापडेंकर (वय २३, ताम्हाणे वस्ती, चिखली) आणि शंकरसिंग समंदरसिंग टाक (वय १८, गाडीतळ, हडपसर) या दोघांना ताब्यात घेण्यात आले. पोलीसी चौकशीत आरोपींनी वाहनचोरीचे गुन्हे केल्याची कबुली दिली. त्यानंतर त्यांच्याकडून चोरीच्या चार मोटारसायकली आणि एक ऑटो रिक्षा हस्तगत करण्यात आली. या कारवाईमुळे चिखली पोलीस ठाण्यात दाखल असलेले वाहनचोरीचे पाच गुन्हे उघडकीस आले आहेत. तपासात अटक आरोपी राज बापडेंकर हा पोलीस रेकॉर्डरील सराईत गुन्हेगार असल्याचे समोर आले असून त्याच्यावर यापूर्वी १२ गुन्हे दाखल आहेत. तर शंकरसिंग टाक याच्यावर हडपसर, येरवडा आणि निगडी पोलीस ठाण्यांमध्ये गंभीर स्वरूपाचे गुन्हे दाखल असून तो अनेक प्रकरणांमध्ये वॉन्टेड होता. ही कारवाई चिखली पोलीस ठाण्याचे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक रणजित जाधव यांच्या नेतृत्वाखाली डी.बी. पथकाचे पोलीस निरीक्षक (गुन्हे) अमोल फडतरे, सहायक पोलीस निरीक्षक सुभाष चव्हाण तसेच पोलीस हवालदार किरण काटकर, विनोद व्हीनमाने, प्रविण भोमाळे, सुरज सुतार, अरूण साबळे, भरत माने, संतोष भालेराव, अजय गायकवाड, कंठय्या स्वामी, रेहीत मोरे, पोलीस शिपाई अनिल राक्षे व संतोष भोर यांनी यशस्वी रित्या पार पाडली आहे. या कारवाईमुळे वाहनचोरी व घरफोडीच्या घटनांवर आळा बसण्यास मदत होणार असून चिखली पोलीसांच्या कामगिरीचे कौतुक होत आहे.

ताथवडे अत्याचार प्रकरणाच्या

तपासासाठी एसआयटी स्थापन

पिंपरी : दैनिक संध्या

वाकड-ताथवडे परिसरातील अल्पवयीन मुलींवरील लैंगिक अत्याचार प्रकरणाचा तपास अधिक प्रभावी आणि वेगाने पूर्ण करण्यासाठी पिंपरी-चिंचवड पोलीसांनी विशेष तपास पथक (एसआयटी) स्थापन केले आहे. या पथकाची धुरा सहाय्यक पोलीस आयुक्त (एसपी) सुनील कुऱ्हाडे यांच्याकडे सोपविण्यात आली असून, पथकात पाच अधिकारी आणि पाच कर्मचाऱ्यांचा समावेश आहे. या प्रकरणातील सर्व पुरावे, साक्षीदारांचे जबाब, तांत्रिक माहिती आणि इतर महत्त्वाच्या बाबींची सखोल पडताळणी करण्याचे काम एसआयटीमार्फत केले जाणार आहे. तपास पूर्ण करून लवकरात लवकर न्यायालयात दोषारोपत्र दाखल करण्याच्या दृष्टीने पोलीसांकडून युद्धपातळीवर प्रयत्न सुरू आहेत. दरम्यान, या प्रकरणातील आरोपीला न्यायालयाने सात दिवसांची पोलीस कोठडी सुनावली आहे. तपासादरम्यान आरोपीकडून अधिक माहिती मिळविण्यासाठी आणि गुन्हाशी संबंधित सर्व बाबींचा उलगडा करण्यासाठी पोलीसांकडून कसून चौकशी केली जात आहे. पीडितेला जलद आणि योग्य न्याय मिळावा, यासाठी पोलीस प्रशासन कटिबद्ध असून तपासात कोणतीही हलगर्जी केली जाणार नसल्याचे वरिष्ठ पोलीस अधिकार्यांनी स्पष्ट केले आहे. या संवेदनशील प्रकरणामुळे परिसरात संतापाची भावना व्यक्त होत असून, दोषींवर कठोर कारवाई करण्याची मागणी नागरिकांकडून करण्यात येत आहे.

भर दुपारी पुन्हा रस्त्यावर धावणार

आरएमसी मिक्सर

पिंपरी : दैनिक संध्या

पिंपरी चिंचवड शहरातील वाहतूक कोंडी कमी करण्यासोबतच बांधकाम क्षेत्राला दिलासा देण्यासाठी पिंपरी-चिंचवड वाहतूक पोलिसांनी आरएमसी (रेडी मिक्स कॅंक्र्रीट) मिक्सर वाहनांना प्रवेशबंदीच्या वेळेत अंशतः सूट देण्याचा निर्णय घेतला आहे. आरएमसी असोसिएशनसोबत झालेल्या बैठकीनंतर हा निर्णय घेण्यात आला असून, दि.२९ जुलैपासून पुढील एक महिन्यासाठी प्रायोगिक तत्त्वावर त्याची अंमलबजावणी सुरू करण्यात आली आहे. वाहतूक शाखेचे पोलिस उपायुक्त विक्रान्त देशमुख यांनी यासंदर्भातील आदेश जारी केले आहेत. त्यानुसार सोमवार ते शुक्रवार सकाळी ११ ते सायंकाळी ५ या कालावधीत आरएमसी मिक्सर वाहनांना शहरातील प्रवेशबंदीतून सूट देण्यात आली आहे. त्यामुळे बांधकाम प्रकल्पांना आवश्यक असलेल्या कॅंक्र्रीटच्या वाहतुकीला गती मिळणार आहे. मात्र, सकाळ आणि सायंकाळच्या गर्दीच्या वेळेत ही प्रवेशबंदी कायम राहणार आहे. तसेच शनिवार आणि रविवारी सायंकाळी ४ ते रात्री १ या वेळेतही आरएमसी वाहनांना शहरात प्रवेश दिला जाणार नाही. या सवलतीसोबत काही महत्त्वाच्या सुरक्षा अटीही घालण्यात आल्या आहेत. प्रत्येक आरएमसी वाहनावर ३६० अंश कॅमेरा बसवणे अथवा क्लिनर ठेवणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. तसेच चालकांची डीडी (Drunken Drive) मशीनद्वारे नियमित तपासणी करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. दरम्यान, ही सवलत केवळ आरएमसी मिक्सर वाहनांसाठी लागू असून इंपर, हायवा आणि इतर अवजड वाहनांना त्याचा लाभ मिळणार नाही. सर्व सुरक्षा नियमांचे काटेकोर पालन करण्याचे आवाहन वाहतूक पोलिसांकडून करण्यात आले आहे. वाहतूक व्यवस्थापन आणि बांधकाम क्षेत्रातील गरजा यांचा समतोल साधण्यासाठी हा निर्णय घेण्यात आला असून, पुढील महिनाभरातील अनुभवाच्या आधारे याबाबतचा अंतिम निर्णय घेतला जाणार असल्याची माहिती पोलिस प्रशासनाने दिली आहे.

कासारवाडी रेल्वे क्रॉसिंग फाटक बंद

करण्याच्या निर्णयाला तीव्र विरोध;

पिंपरी : दैनिक संध्या

कासारवाडी येथील रेल्वे क्रॉसिंग फाटक क्रमांक ६९ कायमस्वरूपी बंद करण्याच्या प्रस्तावाला स्थानिक नागरिकांकडून विरोध होत असून, या निर्णयाचा पुनर्विचार करण्याची मागणी नगरसेविका मनीषा श्याम लांडे यांनी खासदार श्रीरंग बारणे यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे. मनीषा लांडे यांनी निवेदनात म्हटले आहे की, कासारवाडी गाव रेल्वे मार्गामुळे पूर्व आणि पश्चिम अशा दोन भागांत विभागले गेले आहे. रेल्वे क्रॉसिंग फाटक क्रमांक ६९ हे दोन्ही भागांना जोडणारे महत्त्वाचे दुव्याचे काम करत आहे. हे फाटक कायमस्वरूपी बंद झाल्यास हजारो नागरिकांना दैनंदिन प्रवासात मोठ्या अडचणींना सामोरे जावे लागेल. कासारवाडी पश्चिम भागातील अनेक विद्यार्थी पूर्व भागातील शाळांमध्ये शिक्षण घेतात. फाटक बंद झाल्यास विद्यार्थ्यांना मोठा वळस घालून प्रवास करावा लागेल, ज्याचा परिणाम त्यांच्या शिक्षणावर होण्याची शक्यता व्यक्त करण्यात आली आहे. तसेच गणेशोत्सव, शिवजयंती, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती, रामनवमी, गुढीपाडवा, बसवराज महाराज मिरवणूक, ईद-ए-मिलाद तसेच श्री भैरवनाथ यात्रा आणि पालखी सोहळा यांसारख्या विविध धार्मिक, सांस्कृतिक आणि सामाजिक कार्यक्रमांसाठी या फाटकाचा मोठ्या प्रमाणावर वापर केला जातो. फाटक बंद झाल्यास या पारंपरिक कार्यक्रमांच्या आयोजनात गंभीर अडचणी निर्माण होण्याची भीती व्यक्त करण्यात आली आहे. याशिवाय अंत्ययात्रा, आपत्कालीन परिस्थितीतील अग्निशमन दल, रुग्णवाहिका, पोलीस व इतर अत्यावश्यक सेवांसाठीही हा मार्ग महत्त्वाचा असल्याचे निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे.

पिंपरी-चिंचवड आणि परिसर

शनिवार, दि. ०१ ऑगस्ट २०२६

'साहित्यरत्न दौड २०२६' पिंपरी-चिंचवडमध्ये

■ पिंपरी (दै. संध्या)

साहित्यरत्न, लोकशाहीर डॉ. अण्णाभाऊ साठे यांच्या जयंतीनिमित्त त्यांच्या समतावादी, परिवर्तनवादी व लोकजागृतीच्या विचारांचा व्यापक प्रसार व्हावा, तसेच युवकांमध्ये आरोग्य, सामाजिक बांधिलकी व राष्ट्रीय एकात्मतेची भावना दृढ व्हावी, याच उद्देशाने मा. आमदार श्री. अमित गोरखे यांच्या मुख्य संकल्पनेतून महाराष्ट्रातील पहिली आगळीवेगळी 'साहित्यरत्न दौड २०२६' भव्य मॅरथॉन स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले आहे.

पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या वतीने आयोजित 'साहित्यरत्न, लोकशाहीर डॉ. अण्णाभाऊ साठे पिंपरी-चिंचवड प्रबोधन पर्व २०२६' या साप्ताहिकाअंतर्गत विविध कार्यक्रम होत असून, याच उपक्रमाचा एक भाग म्हणून ही भव्य 'साहित्यरत्न दौड' आयोजित करण्यात आली आहे. पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या प्रबोधन पर्व २०२६ अंतर्गत पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका, आमदार अमित गोरखे युथ फाऊंडेशन, आर्टी, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ आणि कलारंग यांच्या संयुक्त विद्यमाने हा आगळावेगळा उपक्रम २ ऑगस्ट रोजी पार

पडत आहे.

लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे हे केवळ एका समाजाचे नव्हे, तर संपूर्ण महाराष्ट्राचे आणि देशाचे अभिमानास्पद साहित्यरत्न, लोकशाहीर आणि सामाजिक परिवर्तचे प्रणेते होते. त्यांनी आपल्या अजरामर साहित्य, शाहिरी आणि क्रांतिकारी कार्यातून वंचित, शोषित, कष्टकरी व बहुजन समाजाला स्वाभिमान, संघर्ष आणि सामाजिक न्यायाची प्रखर प्रेरणा दिली. त्यांचे विचार आजही संपूर्ण बहुजन समाजासाठी

दीपमाळ ठरले आहेत. त्यांच्या याच वैचारिक वारशाला अभिवादन करण्यासाठी आमदार अमित गोरखे यांच्या पुढाकाराने आयोजित ही दौड केवळ एक क्रीडा स्पर्धा नसून सामाजिक समरसता, आरोग्यदायी जीवनशैली आणि युवकांच्या सहभाग्याचा एक मोठा संदेश देणारा सामाजिक उत्सव आहे. प्रस्तावित मार्गः बर्ड व्हॅली उद्यान चौक (नोकर चौक) निगडी-भोसरी रोड केएसबी चौक पिंपरी-चिखली रोडकडे उजवे वळण पिंपरी-चिंचवड महापालिका

पाणी सुरक्षिततेसाठी नवीन पंप हाऊस आणि पवना बंद जलवाहिनी प्रकल्पाला गती द्या..

■ पिंपरी (दै. संध्या)

पिंपरी-चिंचवड शहराची झपाट्याने वाढणारी लोकसंख्या, वाढता नागरी विस्तार आणि भविष्यातील पाणी गरजा लक्षात घेता पिंपरी-चिंचवडसाठी दीर्घकालीन व शाश्वत पाणी नियोजन करण्यात यावे, अशी मागणी नगरसेविका स्नेहा रणजित कलाटे यांनी महापालिका आयुक्त डॉ. विजय सूर्यवंशी यांच्याकडे केली आहे. यासंदर्भात त्यांनी आयुक्तांना निवेदन सादर केले.

निवेदनात रावेत येथील विद्यमान पंप हाऊस प्रकल्पाच्या धर्तीवर शहरासाठी आणखी एक आधुनिक पाणी उपसा प्रकल्प, पंपिंग स्टेशन आणि आवश्यक जलवाहिनी व्यवस्था उभारण्याचा प्रस्ताव मांडण्यात आला आहे. या प्रकल्पासाठी तांत्रिक व्यवहार्यता अहवाल तयार करून भविष्यातील पाणीटंचाई टाळण्यासाठी

नवीन पाणी सोतांचा शोध घेण्याची आणि त्याचे नियोजन करण्याची आवश्यकता त्यांनी अधोरेखित केली.तसेच शहरासाठी अत्यंत महत्त्वाचा मानला जाणारा पवना बंद जलवाहिनी प्रकल्प अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असून, तो तातडीने पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक प्रशासकीय, तांत्रिक आणि आर्थिक प्रक्रिया वेगाने

पूर्ण कराव्यात, अशी मागणीही त्यांनी केली आहे. हा प्रकल्प पूर्ण झाल्यास पाणीगळती मोठ्या प्रमाणात कमी होईल, पवना धरणातील उपलब्ध पाण्याचा अधिक कार्यक्षम वापर करता येईल आणि शहराच्या पाणीपुरवठा व्यवस्थेला दीर्घकालीन सुरक्षितता मिळेल, असे त्यांनी नमूद केले.

जिल्हास्तरीय कॅरम स्पर्धेचा उत्साहात शुभारंभ

■ पिंपरी (दै. संध्या)

पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका क्रीडा विभाग, कॅरम असोसिएशन ऑफ पुणे आणि नवरात्र मित्र मंडळ, इंद्रायणीनगर यांच्या संयुक्त विद्यमाने कै. सोपानराव भोईर यांच्या स्मरणार्थ आयोजित करण्यात आलेल्या १९ व्या महापौर वषक जिल्हास्तरीय कॅरम स्पर्धा २०२५-२६ चा शुभारंभ आज पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेचे महापौर रवि लांडगे यांच्या हस्ते उत्साहात संपन्न झाला. चिंचवड येथील कै. मनिषा भोईर विरंगुळा केंद्र, प्रेमलोक पार्क, सावरकर उद्यानशाखेची आयोजित या स्पर्धेत पुरुष, महिला आणि ज्येष्ठ नागरिक गटातील खेळाडू मोठ्या संख्येने सहभागी झाले आहेत. दि. २९ ते ३१ जुलै २०२६ या कालावधीत होणाऱ्या या स्पर्धेत पुणे जिल्ह्यातील ४०० हून अधिक कॅरमपटू आपल्या कौशल्याची चुरस दाखविणार आहेत. कॅरमसारख्या बौद्धिक,

भविष्यकालीन गरजांनुसार मानसशास्त्राचे शिक्षण दिले जात आहे. विद्यापीठामार्फत बी.एससी. (ऑनर्स), एम.एससी. आणि पीएच.डी. (मानसशास्त्र) हे अभ्यासक्रम उपलब्ध असून विद्यार्थ्यांमध्ये विकाशपूर्ण विचार, संवाद कौशल्ये, नैतिक मूल्ये आणि व्यावसायिक क्षमता विकसित करण्यावर भर दिला जातो. अभ्यासक्रमात सैद्धांतिक शिक्षणासोबतच केस स्टडी, मानसशास्त्रीय चाचण्या, संशोधन प्रकल्प, इंटरनशिप आणि उद्योग क्षेत्रातील तज्ज्ञांशी संवाद यांचा समावेश असल्याने विद्यार्थ्यांना

प्रत्यक्ष अनुभव मिळतो. त्यामुळे मानसिक आरोग्य सेवा, क्लिनिकल आणि समुपदेशन मानसशास्त्र, मानव संसाधन (एचआर), संशोधन, अध्यापन, समुदाय आरोग्य सेवा आणि संस्थात्मक विकास अशा विविध क्षेत्रांत किरअरच्या संधी उपलब्ध होत आहेत. ज्ञान प्रसाद ग्लोबल विद्यापीठाचे प्रभारी कुलगुरू डॉ. सोमनाथ पी. पाटील यांनी सांगितले की, तंत्रज्ञानामुळे जगात मोठे बदल होत असले तरी मानवी वर्तन समजून घेण्याचे महत्त्व अधिक वाढत आहे. मानसशास्त्र हे केवळ समुपदेशनासाठी

मागणी जोर धरू लागली आहे.

विशेषतः जुन्या मुंबई-पुणे महामार्गावरील नाशिक फाटा ते वल्लभनगर या दरम्यानच्या रस्त्याची अवस्था अत्यंत दयनीय झाली आहे. या मार्गावरील मोठमोठे खड्डे, मेट्रोच्या कामामुळे पडल्याचा आरोप स्थानिक नागरिकांकडून करण्यात येत आहे. मात्र, मेट्रो प्रशासन यासाठी महापालिकेला जबाबदार धरत असून महापालिकेकडूनही ठोस उपाययोजना होत नसल्याने नागरिकांना मनस्ताप सहन करावा

लागत आहे.

दरम्यान, रस्ते बांधकामानंतर काही वर्षे त्यांच्या देखभाल-दुरुस्तीची जबाबदारी संबंधित कंत्राटदारांवर असते. मात्र, अनेक ठिकाणी कंत्राटदारांकडून ही जबाबदारी पार पाडली जात नसल्याचे दिसून येत आहे. त्याऐवजी महापालिकेकडून इतर ठेकेदारांच्या माध्यमातून डांबर, कोल्ड मिक्स, पेव्हिंग ब्लॉक, बीबीएम आणि कॅंक्रिटचा वापर करून तात्पुरती डागडुजी केली जात आहे.

मर्यादित न राहता आरोग्य, शिक्षण, कॉर्पोरेट नेतृत्व, सार्वजनिक धोरणे आणि समाजविकासातही महत्त्वाची भूमिका बजावत आहे. वैज्ञानिक ज्ञान, सहानुभूती, नैतिक जबाबदारी आणि व्यावहारिक कौशल्यांचा समतोल साधणारे व्यावसायिक घडविण्यास विद्यापीठ कटिबद्ध असल्याचे त्यांनी सांगितले विद्यापीठातील प्राध्यापकांच्या मते, भविष्यातील मानसशास्त्रज्ञांकडे शैक्षणिक गुणवत्तेसोबतच व्यावहारिक कौशल्येही असणे आवश्यक आहे. संशोधनाधारित

शिक्षण, आंतरशास्त्रीय सहकार्य आणि उद्योग क्षेत्राशी सातत्यपूर्ण संवाद यांमुळे विद्यार्थ्यांना मानवी वर्तनाचा वैज्ञानिक, वैद्यकीय आणि सामाजिक दृष्टिकोनातून सखोल अभ्यास करण्याची संधी मिळते. मानसिक आरोग्य क्षेत्रातील वाढत्या संधींच्या पार्श्वभूमीवर ज्ञान प्रसाद ग्लोबल विद्यापीठ पदवीपासून पीएच. डी.पर्यंतचे शिक्षण उपलब्ध करून देत असून, सक्षम मानसशास्त्रज्ञ, संशोधक, समुपदेशक आणि वर्तनतज्ज्ञ घडवून समाजाच्या सर्वांगीण विकासात योगदान देण्यासाठी विद्यार्थ्यांना तयार करत आहे.

थोडक्यात पण महत्वाचे...

आंदोलनामध्ये जखमी पोलिसांच्या

कुटुंबीयांनी सांगितली आपबिती

दिल्ली : जंतर-मंतरवर काँक्रोच जनता पार्टीचे नीट परिक्षेसाठी आंदोलन झाले. या आंदोलनादरम्यान आणि 'पार्लमेंट मार्च'च्या वेळी झालेल्या हिंसाचारात जखमी झालेल्या पोलीस कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबीयांचे दुःख आता समोर आले आहे. या हिंसाचारात गंभीर जखमी झालेल्या जवानांच्या कुटुंबीयांनी शुक्रवारी पत्रकार परिषद घेऊन आपली व्यथा मांडली. पत्रकार परिषदेदरम्यान कुटुंबीय भावूक झालेले दिसले. जखमी पोलिसाच्या एका कुटुंबीयाचे डोक्यात अश्रू आणून आपबिती सांगितली, "त्या दिवशी माझे वडील झुटीवरून घरी परतले तेव्हा त्यांचा खाकी गणवेश पूर्णपणे रक्ताने लाल झाला होता. त्यांच्या डोक्याला आणि हातांना गंभीर जखमा झाल्या होत्या. दिल्लीपोलिसांच्या एका एसीपीच्या पत्नी अवनीत कौर म्हणाल्या, "२० जुलैच्या रात्री, जेव्हा माझे पती जखमी अवस्थेत घरी परतले, तेव्हा त्यांची अवस्था पाहून माझा जीव कासावीस झाला. ते दृश्य माझ्यासाठी आणि आमच्या २ वर्षाच्या मुलीसाठी वेदनादायी आणि धक्कादायक होते. आपल्या वडिलांना त्या अवस्थेत पाहून माझी मुलगी खूप घाबरली होती. अवनीत कौर म्हणाल्या, "लोक हे विसरतात की पोलीस अधिकारी म्हणजे फक्त एक व्यक्ती किंवा गणवेश नसतो. त्याच्या पाठीशी त्याचे कुटुंब असते, त्याची पत्नी, लहान मुले आणि वृद्ध आई-वडील. हे घरी प्रत्येक क्षणी त्याच्या सुरक्षित परतण्याची वाट पाहत असतात. या पत्रकार परिषदेमध्ये जखमी झालेल्या पोलिसांचे कुटुंबीय सहभागी झाले होते. त्यांनी आंदोलन काळात आलेले अनुभव सांगितले. यावेळी जखमी झालेल्या एका पोलिस अधिकाऱ्याच्या मुलीने सांगितले की, पोलिसात भरती होण्यापूर्वी माझे वडील भारतीय नौदलात मरीन कमांडो होते. त्यांनी आपल्या आयुष्यातील १५ वर्षे भारतीय नौदलाला दिली. त्या दिवशी, माझ्या वडिलांची नेमणूक बॅरिकेड्सवर झाली होती, तिथे प्रचंड जमाव जमला होता. बाबा आम्हाला म्हणाले की, हे आता केवळ विद्यार्थ्यांचे आंदोलन राहिलेले नाही. त्यात काही समाजकंटकांनी शिरकाव केला आहे. "२५ तारखेला आंदोलनावेळी माझ्या वडिलांना त्या आंदोलकांनी जमावात जबरदस्ती ओढून घेतले आणि हल्ला केला. यावेळी ते मरता मरता वाचले. हल्ल्यानंतर ते घटनास्थळी चार तासांहून अधिक वेळ बेशुद्ध अवस्थेत पडून होते. त्यांना घरी आणले, तेव्हा त्यांचा पूर्ण गणवेश रक्ताने माखलेला होता. एकीकडे, माझे वडील रुग्णालयात मृत्यूशी झुंज देत होते, त्यांचा गणवेश रक्ताने भिजलेला होता, पण, मी सोशल मीडिया उघडले, तेव्हा त्यावर माझ्या वडिलांना एक गुंगेगार आणि खलनायक म्हणून दाखवले जात होते, असेही त्या मुलीने सांगितले.

'सासरच्या लोकांची मानसिकता कधीच बदलू शकत नाही',

दिल्ली : डोक्यात अश्रूच्या धारा, एक माफी आणि शापित म्हटल्याची वेदना... एक व्हिडीओ रेकॉर्ड करून सुष्टीने आघुषा संपवले. तिच्या व्हिडीओने सगळ्यांच्याच काळजात कालवाकालव होत आहे. डेहराडूनमध्ये आत्महत्ये केलेल्या सुष्टीचा हृदयद्रावक व्हिडिओ मोठ्या प्रमाणावर शेअर केला जात आहे. पती आणि सासरच्या मंडळींकडून छळ असहा झाल्याने तिने आत्महत्या केल्याचा आरोप करण्यात आला आहे. शासकीय शाळेत शिक्षिका असलेल्या सुष्टी कंधारी हिचा विवाह गेल्या वर्षी नोव्हेंबरमध्ये सरकारी कर्मचारी असलेल्या सौरभ रतुरी याच्याशी झाला होता. ते देहरादून शहरापासून सुमारे २० किमी अंतरावर असलेल्या डोईवाला भागात राहत होते. कंधारी याच्या आईने पोलिसांत दिलेल्या तक्रारीत असा आरोप केला आहे की, तिच्या मुलीचा हुंड्यासाठी मानसिक आणि शारीरिक छळ करण्यात आला आणि तिचे पती व सासरची मंडळी तिला सतत कमनशेबी आणि शापित म्हणत असत. गळफास लावून घेण्यापूर्वी तिने रेकॉर्ड केलेल्या ९० सेकंदांच्या व्हिडिओमध्ये सुष्टी हमसून हमसून रडताना आणि चेहऱ्यावरील अश्रू पुसताना दिसत आहे. व्हिडिओ रेकॉर्डिंग सुरू झाल्यानंतर ३५ सेकंदांनी ती कसेबसे तिचे पहिले शब्द उच्चारते. "सौरी मम्मी, मी अशी जात आहे," ती रडता रडता बोलते. "सर्व काही खूप विचित्र झाले आहे. मी हे सहा महिन्यांपासून सहन करत आहे. आता मी हे आणखी सहन करू शकत नाही. त्यांची मानसिकता कधीही बदलू शकत नाही. लग्नानंतर घडलेल्या गोष्टींसाठी ते मलाच दोष देत राहतात. मला शापित म्हणत आहेत," असे ती व्हिडिओच्या शेवटी म्हणते. सुष्टीने बुधवारी (२९ जुलै) आत्महत्या केली आणि तिच्या आईने पोलिसांत तक्रार दाखल केली आहे. सुष्टीचा पती सौरभ, सासू परविना आणि नणंद चारू यांच्याविरोधात गुन्हा दाखल केला आहे. डोईवालाच्या पोलीस अधिकारी वंदना वर्मा यांनी सांगितले की, हुंडाबळीशी संबंधित कलमांखाली एफआयआर नोंदवण्यात आला असून शवविच्छेदन करण्यात आले आहे. "आम्हाला माहिती मिळाली की एका महिलेने गळफास लावून आत्महत्या केली आहे. त्यानंतर पोलीस पथक आणि फॉरेन्सिक सायन्स लॅबोरेटरीज पथकाने घटनास्थळाची पाहणी केली. शवविच्छेदन करण्यात आले आहे. महिलेच्या आईने सासरच्या लोकांकडून छळ झाल्याचा आरोप केला आहे," असे वर्मा म्हणाल्या. "तिचे आठ महिन्यांपूर्वी लग्न झाले होते. सुष्टी सरकारी शिक्षिका होती आणि तिचा पतीही एका सरकारी विभागात काम करतो," असेही या अधिकाऱ्याने सांगितले.

माझी मैना गावाकडे राहिली : लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे

लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांची आज १०६ वी जयंती ते मराठी लेखक व समाजसुधारक होते. वर्गविग्रहाचे तत्त्वज्ञान सर्वसामान्य जनांपर्यंत पोहोचविणारा, महाराष्ट्राच्या ग्रामीण मातीतील बोली आणि कलांचा संस्कार घेऊन आलेला सिद्धहस्त कादंबरीकार, लोकनाट्यकार म्हणून त्यांची प्रतिमा आहे. ग्रामीण ढंगातील रंगड्या तमाशाला 'लोकनाट्य' हे बिरुद शाहीर अण्णाभाऊ साठे यांनी दिले.अण्णाभाऊंनी संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीत लोकनाट्यांद्वारे जनजागृतीसाठी प्रयत्न केले. संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीतून निर्माण झालेल्या मराठी भाषिक महाराष्ट्र राज्याच्या नवनिर्मितीत लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे, अमर शेख व शाहीर कों. द.ना. गद्दणकरांचे मोलाचे योगदान होते. अण्णाभाऊ साठे हे अंतर्बाह्य मार्कावरील होते. अण्णाभाऊ साठे म्हणजे जातीच्या व्युत्पत्तीवरील शिक्षणापासून, समग्र विकासापासून वंचित राहिलेल्या मातंग समाजातील एक समृद्ध व्यक्तिमत्त्व होते. वैयक्तिक दुःखांचा विचार न करता; आपले विचार कार्य व प्रतिभा यांच्या साहाय्याने लोककलेला प्रितुष्टा प्राप्त करून देणारे आणि वंचितांच्या व्यथा प्रभावीपणे मांडणारे लोकशाहीर होते.

अण्णाभाऊ साठे यांनी ३५ कादंबऱ्या, ८ पटकथा, ३ नाटके, एक प्रवासवर्णन, १३ कथासंग्रह, १४ लोकनाट्ये, १० प्रसिद्ध पोवाडे व १२ उपहासात्मक लेख लिहिले.

बंगालचा दुष्काळ, तेलंगण संग्राम, पंजाब-दिल्लीचा पोवाडा, अंमळनेत्रचे हुतात्मे, काळ्या बाजाराचा पोवाडा, ‘माझी मैना गावाकडे राहिली’ ही संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीवरील छवकड, कामगार चळवळीवरील ‘एकजुटीचा नेला’ ते हिटलरच्या फॅसिझम विरोधात स्टॅलिनग्राडचा पोवाडा, बर्लिनचा पोवाडा, चिनी क्रांतीवरील ‘चिनी जनांची मुक्तिसेना’ हे गौरवगान आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांवरील गाजलेले ‘जग बदल घडवून आणू’ याशिवाय जंगलात एकटे भाव-सांगुनी गेले भीमराव’ हे गाणे, अशी अनेक गाणी, कवने, पोवाडे अण्णाभाऊ साठे यांनी रचले. त्यांनी आपल्या गाण्यांतून, पोवाड्यांतून अनेक सामाजिक, राजकीय प्रश्नांना, राष्ट्रीय-आंतरराष्ट्रीय समस्यांना वाचा फोडण्याचे महान कार्य केले आहे. अण्णाभाऊंचा जन्म १ ऑगस्ट १९२० रोजी सध्याच्या सांगली जिल्ह्यातील वाळवा तालुक्यातील वाटेगाव या गावी मांग कुटुंबात जन्म झाला. हे गाव पूर्वी कुरुंदेवाड संस्थानात होते. त्यांच्या वडिलांचे नाव भाऊराव व आईचे नाव वांलूवरील होते. या दांपत्याने जन्मलेल्या मुलाचे नाव तुकाराम ठेवले असले तरीही सर्वजन प्रेमाने त्याला अण्णा म्हणत.अण्णा भाऊ साठे यांची दोन लग्ने झाली होती. दुसऱ्या पत्नीचे नाव जयवंताबाई. अण्णांप्रमाणेच याही साम्यवादी पक्षाच्या कार्यकर्त्या होत्या. शांताबाई

आणि शकुंतलाबाई या त्यांच्या दोन मुली. आई आणि घरातील मोठे लोक दोर वळण्याच्या कामाला जात. त्यांचे वडील पोटापाण्यासाठीच मुंबईत राहत असत. त्यामुळे लहान भावांझना सांभाळण्याची जबाबदारी तुकारामावर (अण्णांचे मूळ नाव) म्हणजेच अण्णाभाऊंवर होती. त्यांच्या वडिलांनी मुंबईत उच्चभू आणि उच्चशिक्षित समाज पाहिल्याने आपल्या मुलांनी शिकले पाहिजे अशी त्यांची इच्छा होती. त्यांच्या आग्रहामुळेच वयाच्या १४ व्या वर्षी अण्णांनी प्राथमिक शिक्षणाला सुरुवात केली. परंतु तत्कालीन मागास जातीतील मुलांसाठी त्या काळी वेगळ्या शाळा होत्या. त्या मुलांशी शिकाकांचे वर्तनही निर्दयीपणाचे होते. वाढलेले वय, सद्योप शिक्षणी पद्धती यांमुळे अण्णा फार दिवस शाळेत गेलेच नाहीत.

लहानपणापासूनच त्यांना विविध छंद होते. मैदानी खेळ खेळण्याचा त्यांचा पिढीजात वारसा असल्याने दांडपड्डा चालविण्यात त्यांचा हात धरणाऱा कोणी नव्हते. याशिवाय जंगलात एकटे भटकणे, पोहणे, मासेमारी, शिकार करणे, विविध पक्षांशी मैत्री करणे, जंगलातील पानाफुलामधील सूक्ष्म फरक शोधणे असे एक ना अनेक छंद त्यांना होते. या छंदांमध्ये निरागसपणे बागडण्यातच त्यांचे बालपण गेले. मोठे होत असताना त्यांच्या

आवडींमध्ये वाढच होत होती. लोकगीते पाठ करून ती टिपेल्या आवाजात म्हणणे, पोवाडे, लावण्या पाठ करणे, इतरांना त्या आत्मीयतेने म्हणून दाखवणे या छंदांमुळे त्यांच्याभोवती नेहमीच मित्र मंडळी जमलेली असत.एका जत्रेत त्यांनी क्रांतिसिंह नाना पाटील यांचे भाषण ऐकले. त्याचा परिणाम अण्णाभाऊंवर झाला आणि ते स्वातंत्र्य चळवळीत सहभागी होऊ लागले.चळवळीत सामील होऊन लोकनाट्यांत छोटी मोठी कामे त्यांनी केली. याच काळात दुष्काळ पडल्याने अण्णांच्या वडिलांनी आपल्या कुटुंबाला मुंबईत न्यायचे ठरविले. त्याच वेळी अण्णाभाऊंचे बालपण संपले. वयाच्या ११ व्या वर्षी अण्णा आपल्या आई-वडिलांबरोबर मुंबईत आले. हे कुटुंब भायखळ्याच्या चांदबीबी चाळीत राहायला गेले. त्या काळी मुंबईत स्वस्ताई असल्याने सुरुवातीचा काळ सुखाचा गेला. मुंबईत फिरताना दोन गोष्टींकडे ते आकर्षिले गेले, एक म्हणजे विविध राजकीय संघटना आणि दुसरे म्हणजे मूक चित्रपट.विविध राजकीय संघटनांचे ध्येय ब्रिटिशांना हाकलून देणे हेच होते. परंतु प्रत्येकाची विचारसरणी वेगळी होती. यांपैकी कम्युनिस्ट विचारसरणीचे अण्णा अनुयायी बनले. पक्षाच्या सर्भांचे आयोजन करणे, वॉलपॅटिंग करणे, हॅण्डबिले वाटणे, मोर्चे काढणे, छोटा-मोठ्या सभेसमोर

गोष्टी सांगणे, पोवाडे, लोकगीते म्हणून दाखविणे या सर्व गोष्टींमुळे कम्युनिस्ट वर्तुळात ते सर्वांना एकदम हवेहवेसे झाले. याच वेळी त्यांच्या तुकाराम या नावाचे अण्णा या नावात रूपांतर झाले.मुंबईत पोटासाठी काम करणारे अण्णांना अण्णांनी हमाल, बूट पॉलिशवाला, घरगडी, हॉटेल बॉय, कोळसे वाहक, डोअरकीपर, कुत्र्याला सांभाळणारा, मुलांना खेळविणारा, उधारी वसूल करणारा, खाण कामगार, ड्रेसिंगबॉय अशी नाना प्रकारची कामे केली. याऐरून त्यांच्या कष्टमय जीवनाची आपल्याला कल्पना येते. या काळातच त्यांना सिसेमा पाहण्याचा छंद लागला. या छंदानेच त्यांना साक्षर बनविले. चित्रपटांच्या पाट्या, रस्त्यावरील दुकानांच्या बोर्डवरील अक्षरे जुळवित ते साक्षर झाले. या अक्षर ओळखीनंतरच त्यांना वाचनाची आवड निर्माण झाली.वयाच्या १७-१८ व्या वर्षी संपूर्ण कुटुंबाची जबाबदारी अण्णांवर आली होती. गिरणी कामगार म्हणून त्यांच्या जीवनाला सुरुवात झाली होती. परंतु कोहिनूर मिलमधील नोकरी सुटल्याने त्यांच्यावर मोठेच संकट आले. या वेळी पुन्हा साठे कुटुंब वाटेगावला आले. मुंबईतील धकाधकीचे जीवन, मोर्चे, सभा, सत्याग्रह, आंदोलने या सर्व गोष्टी पाहिलेल्या

अण्णाभाऊंना वाटेगामध्ये राहणे शक्य होत

नव्हते. अत्यंत अस्वस्थतेत त्यांनी घर सोडले आणि ते त्यांच्याच नातेवाईकांच्या तमाशाच्या फडात सामील झाले. अण्णाभाऊंचा धारदार आवाज, त्यांचे पाठांतर, पेटी, तबला, ढोलकी, बुलबुल ही वाद्ये वाजवण्याची कला या गुणगुंमने त्यांचे तमाशात स्वागतच झाले. अण्णाभाऊ साठे हे लावण्या, शाहीरी काव्ये, पोवाडा या लोककलांमध्ये तरबेज होते. मराठीभाषिक स्वतंत्र महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीकरता इ.स. १९५० च्या दशकात चाललेल्या संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीत त्यांनी लोककलेच्या माध्यमातून लोकप्रबोधन घडवून आणले.अण्णाभाऊ साठे यांची वगनाट्येही अत्यंत महत्त्वाची आहेत.या वगनाटयांसाठी अण्णाभाऊंनी तमाशा या महाराष्ट्रातील पारंपरिक लोककलेचा आकृतिबंध स्वीकारला. तमाशाच्या पारंपरिक सादरीकरणातील गण,गवळण,बतावणी आणि वग या घटकांपैकी गण, काही प्रमाणात बतावणी आणि वगनाट्ये हे तीन घटकच अण्णाभाऊंनी स्वीकारले. असे असले तरी तमाशाच्या पारंपरिक आकृतिबंधात अण्णाभाऊंनी वगनाट्याच्या रूपाने पुष्कळ बदल घडवून आणले. अकलेची गोष्ट, शेटजींचे झेलेक्षन, बेकायदेशीर, माझी मुंबई अर्थात मुंबई कोणाची?, मूक मिरवणूक, लोकमंत्र्यांचा दौरा, खापऱ्या चोर, बिलंदर बडवे यांसारखी वगनाटये अण्णाभाऊंनी

संयुक्त महाराष्ट्राच्या आंदोलनाची पायाभरणी करण्यासाठी लिहिली. त्यांतील गरुडाला पंख, वाघाला नखं तरीशी ही (मुंबई) मराठी मुखुखाला हे कवन संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीत विलक्षण गाजले.

अण्णाभाऊ साठे यांनी लिहिलेली प्रसिद्ध छक्कड(लावणीचा एक प्रकार) म्हणजे ‘माझी मैना गावाकडं राहली’. या एका काव्यरचनेमुळे अण्णाभाऊ साठे यांचे नाव मराठी साहित्यात अविस्मरणीय असेल.पहिल्या दलित साहित्य संमेलनाचे उद्घाटन (१९५८)साली त्यांच्या हस्ते झाले.१९६१ साली अण्णाभाऊ साठे यांच्या फकिरा या कादंबरीला महाराष्ट्र सरकारचा सर्वोत्कृष्ट कादंबरीचा पुरस्कार मिळाला. तत्कालीन ज्येष्ठ साहित्यिक वि.स. खांडेकर यांनीही कादंबरीचे कौतुक केले होते.अश्या लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांचे देहावसान १८ जुलै १९६९ रोजी मुंबईत झाले.त्यांच्या १०६ व्या जयंती निमित्त त्यांना क्रांतिकारक अभिवादन.

नासिकेत कृष्णकांत पानसरे ज्येष्ठ पत्रकार आणि मराठीचे अभ्यासक आहेत)*१मेलेl – bagate. rajendra5@gmail.com

१ ऑगस्ट १९२० रोजी सांगली जिल्ह्यातील वाटेगाव येथे जन्मलेल्या अण्णाभाऊ साठे यांचे बालपण अत्यंत हलाखीच्या परिस्थितीत गेले. त्यांना शालेय शिक्षण फारसे घेता आले नाही; परंतु जीवनाच्या कठीण अनुभवांनी त्यांना घडविले. परिस्थितीमुळे त्यांचे कुटुंब मुंबईत स्थलांतरित झाले. गिरणगावातील कष्टकरी जीवन, झोपडपट्ट्यांतील संघर्ष, कामगारांचे हाल, जातीय विषमता आणि सामाजिक अन्याय त्यांनी अत्यंत जवळून अनुभवला. याच अनुभवांनी त्यांच्या साहित्याला वास्तववादी स्वरूप प्राप्त झाले. त्यांनी पुस्तकामधून जितके शिकले, त्याहून अधिक समाजातून शिकले. त्यामुळे त्यांचे साहित्य कृत्रिम न वाटता जिवंत जीवनाचा आरसा बनले. त्यांनी कधीही राजवाड्यांतील वैभवाची कथा लिहिली नाही; त्यांनी झोपडीतील माणसाचे अश्रू, घाम आणि संघर्ष यांनाच आपल्या साहित्याचा केंद्रबिंदू बनविले.

अण्णाभाऊ साठे हे लोकशाहीर म्हणून जितके लोकप्रिय होते तितकेच ते एक समर्थ कादंबरीकार, कथाकार, लोकनाट्यकार आणि सामाजिक विचारवंत होते. त्यांनी विविध साहित्यप्रकारांत विपुल लेखन केले. त्यांच्या साहित्यामध्ये श्रमिक, दलित, स्थलांतरित, शेतमजूर, स्त्रिया, कष्टकरी आणि समाजाच्या मुख्य प्रवाहापासून दूर राहिलेल्या माणसांचे जीवन अत्यंत प्रभावीपणे चित्रित झाले आहे. त्यांनी साहित्याला केवळ सौंदर्याचा विषय न मानता समाजपरिवर्तनाचे प्रभावी शस्त्र बनविले. त्यांच्या प्रत्येक साहित्यकृतीत संघर्ष आहे, स्वाभिमान आहे, मानवी प्रतिष्ठेचा आग्रह आहे आणि समतेचा संदेश आहे.

त्यांच्या 'फकिरा' या कादंबरीने मराठी साहित्याला नवी दिशा दिली. अन्यायाविरुद्ध झुंज देणाऱ्या सामान्य माणसाच्या संघर्षाचे चित्रण करणारी ही कादंबरी आजही सामाजिक साहित्याचा मानदंड मानली जाते. त्याचप्रमाणे त्यांच्या असंख्य कथा, पोवाडे, लावण्या आणि लोकनाट्यांनी जनतेमध्ये सामाजिक जाणीव निर्माण केली. लोकभाषेतील सहजता, कथनातील ओघवतेपणा आणि वास्तववादी आशय यामुळे त्यांचे साहित्य सर्वसामान्यांच्या मनात घर करून राहिले. त्यांनी लोककलेला परिवर्तनाची दिशा दिली आणि हिाहीराला सामाजिक बांधिलकीचे स्वरूप प्राप्त करून दिले.

अण्णाभाऊ साठे यांचे सर्वात मोठे वैशिष्ट्य म्हणजे त्यांनी कधीही स्वतःच्या वैयक्तिक यशासाठी लेखन केले नाही. त्यांच्या लेखणीचा उद्देश समाजातील अन्याय उघड करणे, वंचितांच्या भावना व्यक्त करणे आणि सामान्य माणसाला आत्मविश्वास देणे हा होता. त्यांनी आपल्या साहित्यामधून स्वाभिमान, समता, बंधुता आणि सामाजिक न्याय या मूल्यांचा सातत्याने पुरस्कार केला. त्यांच्या मते लेखक हा समाजाचा जागरूक प्रहरी असतो. तो केवळ घटनांचे वर्णन करत नाही, तर समाजाला विचार करायला घाटो पाडतो. त्यामुळे त्यांचे साहित्य आजही तितकेच समकालीन आणि प्रेरणादायी वाटते.

आजच्या डिजिटल युगात अभिव्यक्तीची अनेक माध्यमे उपलब्ध झाली आहेत. सामाजिक माध्यमे, संकेतस्थळे, ब्लॉग, ई-पुस्तके आणि विविध डिजिटल व्यासपीठांमुळे प्रत्येकाला आपले विचार मांडण्याची संधी मिळाली आहे. मात्र अभिव्यक्तीची ही संधी जबाबदारीने वापरणे तितकेच महत्त्वाचे आहे. माहितीचा वेग वाढला असला तरी विचारांची खोली कमी होत असल्याची खंत अनेक साहित्यिक व्यक्त करतात. अशा काळात अण्णाभाऊ साठे यांचे साहित्य आपल्याला शिकवते की लेखन हे केवळ प्रसिद्धी मिळविण्याचे साधन नसून समाजाप्रीती असलेल्या उत्तरदायित्वाची अभिव्यक्ती आहे. लेखकाने सत्याचा शोध घेतला पाहिजे, मानवी मूल्यांचा सन्मान केला पाहिजे आणि समाजातील सहकारात्मक परिवर्तनासाठी लेखणीचा उपयोग केला पाहिजे.

याच व्यापक विचारातून महाराष्ट्र शासनाने 'लेखन प्रेरणा दिन' साजरा करण्याचा निर्णय घेतला आहे. शासन परिपत्रकानुसार विद्यापीठे, महाविद्यालये आणि शैक्षणिक संस्थांमध्ये कविता, कथा, निबंध लेखन स्पर्धा, वक्तृत्व व वादविवाद स्पर्धा, स्थानिक साहित्यिकांच्या मुलाखती व व्याख्याने, ग्रंथदिंडी, अण्णाभाऊ साठे यांच्या साहित्याचे वाचन, त्यांच्या व्यक्तिमत्त्व व साहित्यावर व्याख्याने, चर्चासत्रे, परिसंवाद, कार्यशाळा आणि साहित्य संमेलनांचे आयोजन करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. या उपक्रमांचा उद्देश विद्यार्थ्यांमध्ये वाचनाची गोडी, लेखनाची आवड आणि साहित्यिक संवेदनशीलता विकसित करणे हा आहे.

लेखन ही केवळ शब्दांची मांडणी नसते; ती विचारांची शिस्त, संवेदनशीलतेची अभिव्यक्ती आणि समाजाशी असलेल्या नात्याची जाणीव असते. जेव्हा एखादा विद्यार्थी कविता लिहितो, कथा रचतो, निबंध मांडतो किंवा एखाद्या सामाजिक विषयावर आपले मत व्यक्त करतो, तेव्हा तो केवळ लेखन करत नसतो; तो आपल्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकासही करत असतो. लेखनामुळे निरीक्षणशक्ती वाढते, चिकित्सक दृष्टी विकसित होते, भाषेवर प्रभुत्व मिळते आणि समाजातील विविध प्रश्नांकडे अधिक व्यापक दृष्टिकोनातून पाहण्याची क्षमता निर्माण होते. म्हणूनच 'लेखन प्रेरणा दिन' हा केवळ साहित्यिक कार्यक्रम नसून विचारक्षम, संवेदनशील आणि जबाबदार नागरिक घडविण्याचा एक प्रभावी सामाजिक उपक्रम आहे.

आजच्या युगात कृत्रिम बुद्धिमत्ता, डिजिटल माध्यमे आणि सामाजिक माध्यमांच्या वाढत्या प्रभावामुळे अभिव्यक्तीची साधने बदलली असली तरी प्रभावी लेखनाचे महत्त्व अजिबात कमी झालेले नाही. उलट माहितीच्या प्रचंड प्रवाहात सत्य, विवेक, संवेदनशीलता आणि सामाजिक जबाबदारी जपणारे लेखन अधिक आवश्यक बनले आहे. अण्णाभाऊ साठे यांनी आपल्या काळात लेखणीला परिवर्तनाचे शस्त्र बनविले; आजच्या पिढीने तीच लेखणी ज्ञान, विज्ञान, लोकशाही, संविधानिक मूल्ये आणि मानवी संवेदनशीलता यांची वाहक बनविण्याची गरज आहे. लेखन प्रेरणा दिनाचा खरा अर्थ केवळ लेखनस्पर्धा आयोजित

आयोजन करण्यावर भर देण्यात आला आहे. हे उपक्रम विद्यार्थ्यांच्या कल्पनाशक्तीला चालना देतात, भाषिक कौशल्य वाढवितात आणि साहित्याबद्दल आत्मीयता निर्माण करतात.

लेखनाची खरी प्रेरणा पुरस्कारातून नव्हे, तर समाजाशी असलेल्या नात्यातून निर्माण होते. जेव्हा लेखक समाजातील वेदना अनुभवतो, सामान्य माणसाच्या आशा-आकांक्षा समजून घेतो आणि त्या प्रामाणिकपणे शब्दबद्ध करतो, तेव्हा त्याचे साहित्य काळाच्या कसोटीवर टिकते. अण्णाभाऊ साठे यांचे साहित्य याच कारणांमुळे आजही अभ्यासले जाते. त्यांनी कधीही कल्पनारम्य वैभवाचे चित्र रंगविले नाही; त्यांनी वास्तवाला शब्द दिले. त्यांच्या लेखनातील जपे ही संघर्ष करणारी, स्वाभिमान जाणारी आणि परिवर्तनाची स्वप्ने पाहणारी माणसे आहेत. त्यामुळे त्यांचे साहित्य केवळ एका समाजघटकाचे प्रतिनिधित्व करत नाही, तर संपूर्ण मानवतेच्या संघर्षाची गाथा बनते.

मराठी भाषा ही संत, समाजसुधारक, विचारवंत आणि साहित्यिक यांच्या समृद्ध परंपरेने घडलेली भाषा आहे. संत ज्ञानेश्वर, संत तुकाराम, महात्मा फुले, राजर्षी शाहू महाराज, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, कुसुमाग्रज, पु. ल. देशपांडे, विंदा करंदीकर आणि अण्णाभाऊ साठे यांसारख्या अनेक थोर व्यक्तींनी आपल्या लेखणीतून समाजमन घडविले. या परंपरेचा वारसा पुढे नेण्याची जबाबदारी आजच्या तरुण पिढीवर आहे. लेखन प्रेरणा दिन हा त्या जबाबदारीची जाणीव करून देणारा दिवस आहे. प्रत्येक विद्यार्थ्याने, संशोधकाने, शिक्षकाने आणि साहित्यप्रेमीने आपल्या अनुभवांना, निरीक्षणांना आणि विचारांना शब्दरूप देण्याचा संकल्प या दिवशी करणे आवश्यक आहे.

लेखन ही समाजपरिवर्तनाची शांत पण अत्यंत प्रभावी प्रक्रिया आहे. तलवारीने जिंकलेली मने काळानुसार बदलतात; परंतु विचारांनी जिंकलेली मने कायमस्वरूपी परिवर्तन घडवितात. अण्णाभाऊ साठे यांनी आपल्या साहित्याच्या माध्यमातून हेच सिद्ध करून दाखविले. त्यांच्या लेखणीत संघर्ष होता, पण द्वेष नव्हता; विद्रोह होता, पण विव्ंश नव्हता; अन्यायाविरुद्ध प्रखर आवाज होता, पण मानवतेवरील विश्वास कधीही डळमळला नाही. म्हणूनच त्यांचे

साहित्य आजही सामाजिक समता, बंधुता आणि मानवी प्रतिष्ठेचे प्रभावी प्रतीक मानले जाते.

आजच्या काळात लेखन केवळ साहित्यनिर्मितीपुरते मर्यादित राहिलेले नाही. संशोधन, पत्रकारिता, विज्ञान, तंत्रज्ञान, प्रशासन, न्यायव्यवस्था, शिक्षण, उद्योग, सामाजिक कार्य आणि डिजिटल माध्यमे अशा प्रत्येक क्षेत्रात प्रभावी लेखनाचे महत्त्व वाढत आहे. विचार स्पष्टपणे आणि जबाबदारीने मांडण्याची क्षमता ही यशस्वी व्यक्तिमत्त्वाची ओळख बनली आहे. त्यामुळे लेखन प्रेरणा दिन हा केवळ साहित्यिक कार्यक्रम नसून ज्ञानाधिष्ठित समाज निर्माण करण्याच्या व्यापक ध्येयाशी जोडलेला उपक्रम आहे.

अण्णाभाऊ साठे यांचे जीवन हे आशावाद, संघर्ष आणि सर्जनशीलतेचा प्रेरणादायी प्रवास आहे. अत्यंत प्रतिकूल परिस्थितीतून त्यांनी जागतिक कीर्तीचे साहित्यिक म्हणून स्वतःचे स्थान निर्माण केले. त्यांनी सिद्ध केले की लेखक घडण्यासाठी संपन्न साधने नव्हे, तर जिद्द, संवेदनशीलता आणि समाजाप्रीती असलेली बांधिलक आवश्यक असते. त्यांचे संपूर्ण जीवन नवोदित लेखकांसाठी एक प्रेरणादायी विद्यापीठ आहे. त्यांच्या स्मृतींना अभिवादन करण्याचा सर्वोत्तम मार्ग म्हणजे त्यांच्या विचारांचा वारसा जपत समाजहिताचे, मानवतावादी मूल्यांचे आणि सत्यनिष्ठेचे लेखन करणे.

१ ऑगस्ट रोजी साजरा होणारा 'लेखन प्रेरणा दिन' हा केवळ एका महान साहित्यिकाच्या जयंतीचे औचित्य नसून विचार, वाचन, लेखन आणि सामाजिक उत्तरदायित्वाचा उत्सव आहे. प्रत्येक शैक्षणिक संस्थेत, प्रत्येक ग्रंथालयात आणि प्रत्येक घरात या दिवसाच्या निमित्ताने वाचनाची, चिंतनाची आणि लेखनाची नवी चळवळ सुरू झाली, तर ती अण्णाभाऊ साठे यांना खरी आदरांजली ठरेल. त्यांच्या लेखणीने पेटविलेली सामाजिक जागृतीची मशाल आजच्या पिढीने ज्ञान, समता, न्याय आणि मानवतेच्या प्रकाशाने अधिक तेजस्वी करावी, हाच 'लेखन प्रेरणा दिनाचा' खरा संदेश आहे.

*डॉ. राजेंद्र बगाटे, (लेखक, समाजशास्त्र आणि मराठीचे अभ्यासक आहेत)*१मेलेl – bagate. rajendra5@gmail.com

